

Стенографски дневник

НА 4. заседание

Събота, 17 септември 1949 г.

Открито в 9 ч. 45 м.

Председателствували: председателят Райко Дамянов и подпредседателят д-р Георги Атанасов.

Секретари: Първа Димитрова и Тодор Тихолов

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Борис Стефанов	87
Отпуски	68	М-р Добри Терпешев	87
Дневен ред:		4. За изменение и допълнение на закона за народните съвети. (Второ четене)	89
Законопроекти:		5. За изменение и допълнение на закона за избиране на народни съвети и на съдебни заседатели за местните народни съдилища. (Второ четене)	90
1. За задължителната военна служба. (Второ четене)	68	6. За изменение на закона за устройството на народните съдилища. (Второ четене)	91
2. За планово изграждане на населените места. (Второ четене)	79	Закриване на трета извънредна сесия	92
3. За разделяне територията на републиката на окръзи. (Второ четене)	86	Говорил: предс. Райко Дамянов	92
Говорили: Владимир Димчев	86		
Георги Болков	87		

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Присъствува нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(Отсъствуват: д-р Александър Георгиев, Ана Милчева, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Борис Колев, Борис Маринов, Борис Николов, д-р Васил Ханджиев, Венера Клиничарова, Веселин Дашии, Вида Василева, Гани Радев, Георги Григоров, Господин Гочев, Гочо Терзиев, Грую Папукчиев, Данчо Димитров, Димитър Чорбаджиев, Димитър Котев, Димитър Стоичков, Диню Тодоров, Елена Гавраилова, Емилия Живкова, Желю Тончев, Желязко Стефанов, Захари Христов, Иван Василев, Иван Попов, Иван Чонос, Иван Бешев, Иван Масларов, Иван Мамирев, Иван Тодоров, Израел Майер, Илия Радков, Илия Бояджиев, Йордан Попов, Камен Червеняшки, Кирил Пешев, Кирил Христов, д-р Константин Мичев, Костадин Велев, Крум Милушев, Кръстю Кръстев, Любен Дамянов, Любомир Казаков, Марин Маринов, Недялко Костов, Недю Жеков, Недялка Душкова, Никола Евтимов, Никола Минчев, Никола Гьорговски, Николай Друмев, Нишко Стефанов, Нисим Исаков, Пана Милошев, Панчо Жеков, Петко Стоенчев, Петър Дешков, Петър Бомбов, Петър Ковачев, Петър Тодоров, Раденко Видински, Сава Дълбоков, Слав Баджаков, Сотир Колев, Станка Христова, Стефан Ковачев, Стойне Лисийски, Стойно Гяуров, Стоян Гюров, Стоян Петровски, Тано Цолов, Тодор Атанасов, Тодор Самодумов, Тодор Живков, Тоню Бонев, Трифон Тодоров, Цоло Кръстев и Янко Петков)

Бюрото на Великото народно събрание е разрешило отпуски на следните другари народни представители: Ангел п. Илиев — 1 ден, Ахмед Якубов — 2 дена, д-р Васил Ханджиев — 1 ден, Желю Тончев — 1 ден, Кирил Христов — 1 ден, Пана Милошев — 1 ден, Петър Бомбов — 4 дни, Стойчо Рамков — 1 ден, Тодор Самодумов — 4 дни и д-р Константин Мичев — 1 ден.

Пристъпваме към разглеждане на обявения за днешното заседание дневен ред.

Бюрото на Великото народно събрание предлага да стане следното пререждане на дневния ред: най-напред да се разгледа законопроектът за задължителната военна служба; след него да се разгледа законопроектът за планово изграждане на населените места, след него — законопроектът за разделяне територията на републиката на окръзи и след това да се разгледа останалите точки така, както са по дневния ред.

Ония другари народни представители, които са съгласни с това предложение на бюрото, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка първа:

Второ четене на законопроекта за задължителната военна служба.

Моля докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

ЗАКОН

за задължителната военна служба

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които са съгласни със заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. В резултат на тежки и героични борби против фашизма, с решителната помощ на Съветската армия, българската народна войска след въоръженото въстание на 9. IX. 1944 г. доби истински народен характер.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 2. Народната войска се намира под върховното ръководство и надзор на Правителството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 3. Народната войска има предназначение да пази териториалната цялост и държавния суверенитет на Народната република България, да осигури свободата и правата на българския народ, придобита на 9. IX. 1944 г. и утвърдени от Конституцията, и да гарантира мирния му труд за построяване социализма в страната.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 4. Службата в народната войска е чест и основно задължение на всеки български гражданин.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 5. Народната войска се състои от действаща войска, запас и народно опълчение.

Личният състав на народната войска включва всички български граждани на възраст от 17 до 65 години включително. Действащата войска включва всички чипове, които са призовани на военна служба.

Запасът се състои от всички лица, уредили военната си служба или обложени с военен данък съгласно този закон и които не са на военна служба, но се водят на отчет във войската.

Народното опълчение включва запасни и неслужили — от 17 до 65-годишна възраст.

Задачите, организацията, подчинението, правата и задълженията на народното опълчение, както и отношенията му с народните съвети се определят с правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)
«Чл. 6. Общото устройство на войската се утвърждава от Правителството по доклад на министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)
«Чл. 7. Подроботното устройство на войската се определя с щатове, утвърдени от министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)
«Чл. 8. Службата във войската се урежда с устава, инструкции и упътвания, утвърдени от министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)
«Чл. 9. Територията на Народната република във военно отношение се поделва на армейски и дивизионни области и райони на военните окръжия. Това деление се утвърждава от Министерския съвет по предложение на министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)
«Чл. 10. Военните окръжия включват един или няколко околийски народни съвети. Необходимите помещения за настаняването на окръжията и за други нужди във връзка с дейността на същите се осигуряват от околийските и общински (районни) народни съвети.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«ЧАСТ I

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕДОВНАТА СЛУЖБА

Общи положения

Чл. 11. Всеки български гражданин, навършил 20 години, изпълнява редовната си служба, като:

а) служи лично в народната войска или работи в трудовата повинност;
б) плаща военен данък, ако е негоден за служба във войската и за работа в трудовата повинност, но е способен с личен труд да се прехранва.

Завършилите средно образование могат да бъдат приети с редовния набор преди да са навършили 20 години.

На завършилите висши и други училища по решение на Генералния щаб се признава, че са отслужили военната си служба.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавията на част I и чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 12. Службата на жените във войската се урежда с особен правилник, одобрен от Министерския съвет.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 13. Не изпълняват военна служба и не плащат военен данък младежите, които поради физически, душевни или умствени недостатъци се намерят негодни за служба и неспособни с личен труд да се прехранват.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 14. Пределният срок за изслужване редовната служба във войската е до 28-годишна възраст включително, а тези в трудовата повинност — до 33-годишна възраст включително. По-възрастните от 33 години се зачисляват по запаса и плащат военен данък в продължение на 6 години, но не след навършване 50-годишна възраст.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 15. Срокът на редовната служба във войската е две години със следните изключения:

а) за известни специалности от военно-въздушните и военноморските сили, определени от министъра на народната отбрана, срокът на службата е до 4 години.

Министърът на народната отбрана издаде подробен списък на специалностите от военно-въздушните и военноморските сили с определение срока на службата им.

б) в граничните войски срокът на службата е две години и 6 месеца.

в) съкратеният срок на службата е 12 месеца и се отработва предимно в трудовата повинност.

Срокът на службата започва от деня на приемането и засявяването със заповед по войсковата част или трудовата област.

За специалисти по точка «а» от настоящия член могат да се приемат и младежи доброволци, навършили 18-годишна възраст.

З а б е л е ж к а. Успешно завършилите кандидат-подофицерските и подофицерски школи специалисти във военно-въздушните и военноморските сили със срок на службата 3 и 4 години, след увольняването си от служба придобиват права на низши техници по специалността, а тези със средно и висше образование — на средни техници.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава I

ПОПЪЛВАНЕ ВОЙСКАТА С МЛАДИ ВОИНИЦИ

А. Подготовка на набора

Чл. 16. Във всеки общински (районен) народен съвет се води наборна книга, в която се вписват всички младежи — български граждани, жители на населените места на общината (района), които са навършили 17 години. Наборната книга се попълва под контрола на председателя на общинския (районния) народен съвет от съответното длъжностно лице, което отговаря за пълнотата и истинността на всички данни.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавията на глава I и чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 17. На всеки младеж, вписан в наборната книга, се издава от общината (района) наборно удостоверение.

Без такова удостоверение младежът не може:

да бъде приет в учебно заведение;

да получи паспорт за напускане пределите на страната;

да постъпи на служба или работа където и да бъде.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 18. Ежегодно към 1 декември общинските (районните) народни съвети представят във военните окръжия наборни списъци на всички младежи, жители на общината (района), които през текущата година навършват 19 години и подлежат на набор за през следващата година, а също така и отлагани от по-стари набори, подлежащи на служба през същата година.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 19. Военните окръжия всяка година през м. м. февруари-март извършват проверка чрез донаторни комисии и приемат на отчет всички младежи, които през текущата година навършват 20 години и ще трябва да се явят на наборна комисия, съгласно правилник.

Съставът на донаторните комисии е: председател — началникът на военното окръжие, и членове: зам.-началникът по политическата част, представител на общинския (районния) народен съвет, представител на околийския народен съвет, представител на Министерството на вътрешните работи, представител на околийския ОФ комитет, представител на околийския комитет на ДСНМ и двама лекари — военни или граждански.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 20. Взетите на отчет младежи получават донаторно свидетелство и се наричат донаторници. С тях се преминава донаторна подготовка, указана в правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 21. Военните окръжия и общинските (районните) народни съвети са длъжни да водят отчетност за всички лица, които ще изпълняват редовната си служба, съгласно правилник.»

Отчетността за лица, български граждани на постоянно местожителство в чужбина, нечислящи се в никоя община (район) на Народната република, се води в едно от софийските военни окръжия и съответната легация.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 22. Органите на Министерството на народното здраве извършват медицинско изследване на младежите, записани в наборните книги, денуват ги безплатно и ги подготвят в здравословно отношение за служба в народната войска по реда, указан в правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 23. Органите на Министерството на народната просвета вземат мерки за ликвидиране на неграмотността и малограмотността на същите младежи по реда, указан в правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Б. Извършване на набора

1. Наборни комисии

Чл. 24. Всяка година през м. октомври се извършва преглед на редовния набор от наборна комисия. На редовен набор подлежат донаторниците, които навършват 20-годишна възраст в текущата година.

Заедно с редовния набор се прегледат и младежите, отложени от по-стари набори и тези под 20-годишна възраст, със средно образование, които са пожелали да служат.

При нужда, по решение на Правителството, може да се прегледат от наборна комисия и младежи с по-малка от 20-годишна възраст, но не под 17-годишна възраст.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавията и чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 25. Съставът на наборните комисии е: председател — началникът на военното окръжие, и членове: зам.-началникът по политическата част, представител на общинския (районния) народен съвет, представител на околийския народен съвет, представител на местното управление на Министерството на вътрешните работи, представител на околийския ОФ комитет, представител на ДСНМ и 2-4 лекари — военни или граждански.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 26. Наборните комисии извършват медицинско освидетелстване съгласно правилника за медицинските комисии във войската и разписанието за болестите, утвърдени от министъра на народната отбрана. Одобрените за военна и трудова служба донаторници до приемане в частите и на работа се наричат «новобранци.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 27. Председателите на околийските и общинските (районните) народни съвети, секретарите на околийските ОФ комитети и ДСНМ, в подготвителния период и през време на прегледа и отправянето на редовния набор до войсковите части, вземат активно участие и оказват помощ на военните окръжия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 28. Председателите на общинските (районните) народни съвети са длъжни:

а) да съобщават своевременно и писмено срещу подпис на всички донаторници за мястото и датата на наборната комисия, пред която следва да се явят;

б) да доведат в организирани команди донаторниците пред наборната комисия;

в) лично или чрез свои представители да участвуват в работата на наборната комисия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 29. Пътуването на младежите по държавните превозни средства от местожителството им за явяване пред донаторниците и наборни комисии и обратно е за сметка на МНО.

Изпратките от донаторниците и наборни комисии младежи за специално изследване пътуват също за сметка на МНО в двете посоки.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 30. Началниците на военните окръжия, не по-късно от два месеца след действието на наборната комисия, издават наказателни постановления срещу младежите неявили се и неоправдали неявяването си пред наборната комисия, или изпращат на военните прокурори по местожителства на младежите препис-извлечение от протоколите на комисии, заедно с обясненията на съответните председатели на общинските (районните) народни съвети или техните представители, за директна съдебна отговорност съгласно чл. 125.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 31. Решенията на наборната комисия могат да се обжалват пред Върховната контролна комисия при Министерството на народната отбрана, чрез началника на военното окръжие, в едномесечен срок от датата на съобщението.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«2. Върховна контролна комисия

Чл. 32. При Министерството на народната отбрана се учредява Върховна контролна комисия в състав: председател — началник на съответния отдел при Генералния щаб или негов заместник, и членове: представител на Политическото управление, представител на началника на медицинския отдел, подпомогнати от необходимите лекари, юристи и други специалисти, със задача:

а) да контролира организацията и работата на наборните комисии;

б) да разглежда оплакванията на отделните лица за неправилни решения на наборните комисии.

Решенията на Върховната контролна комисия са окончателни и не подлежат на обжалване.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«В. Повикване, приемане и постъпване на младежите във войската

Чл. 33. Повикването на новобранците на редовна служба става по заповед на министъра на народната отбрана чрез началниците на военните окръжия и председателите на околийските и общински (районни) народни съвети.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 34. Новобранците се явяват в частите направо или чрез соборните пунктове на военните окръжия, откъдето организирано се препращат във войсковите части.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 35. Пътуването на новобранците по държавните превозни средства от местожителството до местослуженето става за сметка на МНО.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Г. Уволнение на войниците от редовна служба

Чл. 36. Уволнението на войниците от редовна служба се извършва след изслужване на определения в този закон срок. Министърът на народната отбрана има право в някои случаи да съкращава срока на службата на отделни лица. Същият може да задържи на служба след увольнението на набора отделни лица или подразделения за срок не повече от 3 месеца.

По решение на Правителството, подлежащият на увольнение набор може да се задържи на действителна военна служба и след изслужване на определения срок или да бъде уволнен предсрочно.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 36, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 37. Пътуването на увольнените от служба войници по държавните превозни средства до местожителството им става за сметка на МНО.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 37, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 38. Войниците се увольняват преди изтичането на срока:

а) по болест;
б) за наложени им от съд наказания, свързани с увольнение от военна служба.

На увольнените по точка «б» изслуженото време се зачита, а остатъкът се дослужва съгласно правилника.

Срокът и въдът на наложените от военните и граждански съдилища наказания, които се свързват с увольнението от военна служба, се определят от министъра на народната отбрана със заповед.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 38, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Д. Съкратен срок

Чл. 39. Служат съкратен срок редовна служба онези младежи, които са единствени работоспособни членове в семейството, ако последното има годишен доход по-малко от определения ежегодно от Правителството.

Доходът от личния труд на младежа не се пресмята.

1. Установяване качеството на единствено работоспособен член на семейството става при явяването им пред наборните комисии по реда, указан в правилник.

2. Същите лица, ако бъдат намерени негодни за служба, по години да изкарват лично прехраната си, се облагат с половина от пълния размер военен данък.

3. При промяна на семейното положение след постъпване във войската не се дава право на съкратен срок. Издръжката на семейството в такъв случай се поема от държавата.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 39, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 40. Донаборниците, които имат право да служат съкратен срок, ако желаят да служат пълен срок във войската, подават декларация за това пред началника на военното окръжие. Отказ от подадена декларация не се допуска.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 40, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Е. Отлагания

Чл. 41. Отлагания на младежи от редовна служба се допуска:

а) до навършване на 23-годишна възраст:
за следващите в признатите от държавата средни и приравнени с тях редовни училища;
за физически недоразвити. За същите на тази годишна възраст се взема окончателно решение;

б) до навършване на 26-годишна възраст:
за следващите в признатите от държавата висши училища; включително и аспирантите;

в) до навършване на 33-годишна възраст за времето, през което се извършва затвор по присъда;

г) когато двама и повече братя, било като близници, било като настигнали се, подлежат едновременно на служба, ако

пожелаят, единият от тях се отлага до изслужване съответната служба от другия. По-възрастният брат може да се отложи, ако не е навършил пределната възраст за отслужване на редовната си служба във войската. Ако братята, които имат право на отлагане, пожелаят да служат, подават декларация пред началника на военното окръжие;

д) болните на легло, срещу документ, установен съгласно правилник.

Забележка. При военно положение и във военно време, по нареждане на министъра на народната отбрана, предвидените в точки «а», «б» и «г» младежи могат да бъдат повикани на общо основание за изпълнение на редовната си служба.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 41, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 42. Отлагането на следващите в средни и висши учебни заведения в страната става по представени списъци от директорите (ректорите) им в съответните военни окръжия най-късно до 1 октомври ежегодно по реда, указан в правилник.

След 1 октомври не се допускат абсолютно никакви отлагания.

Отлагане се прави по за една година.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 42, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 43. Следващите в чужбина младежи представят удостоверение, че са редовно записани до началника на съответното военно окръжие най-късно до 30 декември на годината или до определен от министъра на народната отбрана срок, при заверка от съответното посолство, легация или консулство, както и от Комитета за наука, изкуство и култура, че учебното заведение е признато за средно или висше, което дава право на отлагане.

Заверките се правят безплатно.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 43, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 44. След действието на наборната комисия всички въпроси, неуредени окончателно от последната и началника на военното окръжие, относно службата на младежите се разрешават от Генералния щаб, по донесение от началника на съответното военно окръжие.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 44, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 45. Младежите, които са осъдени с влязла в законна сила присъда на затвор, с лишаване от права по наказателния закон, се викат на служба съгласно правилника.

Навършилите 33-годишна възраст се зачисляват по запаса и плащат военен данък в пълен размер в продължение на 6 години.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 45, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Ж. Освобождавания

Чл. 46. Освобождават се от редовна служба и от военен данък:

а) войници, които са станали негодни за служба по повод или при изпълнение на службата им, независимо от прослуженото време;

б) служителите в чужди войски, преди да станат български граждани, ако чрез документи установят, че са изслужили законните срокове, установени в съответната държава;

в) донаборниците, завършили висши и други специални училища по решение на Генералния щаб;

г) младежи, които са намерени от наборните комисии негодни за военна служба и за работа в трудовата повинност, ако с личен труд не могат да изкарват прехраната си.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 46, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«З. Военен данък. Определяне и събиране

Чл. 47. Военният данък се състои от основен и допълнителен и се плаща в продължение на 6 последователни години, а се определя на два пъти по за три години.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието и чл. 47, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 48. Размерът на основния военен данък е 2.000 (две хиляди) лева годишно.

Допълнителният военен данък се състои от:

а) 10% от основния данък върху общия доход на младежа, определен за текущата година, а ако още не е определен — данъкът за предшестващата година;

б) 1% от заплатите, надниците, възнагражденията и други, които младежът е получил през изтеклата година, които не са включени при определяне данъка по т. «а»;

в) едногодишния размер от основния данък-сгради, който младежът плаща.

Когато младежът не плаща данък върху общия доход и данък-сгради и не получава заплати, надници, възнаграждения и други, се облага само с основния военен данък.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 48, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 49. Най-късно един месец след приключване работата на наборната комисия началниците на войните окръжия изготвят списъци на младежите, които ще следва да бъдат обложени с военен данък, и ги изпращат на финансовия отдел, отделение или служба по съответния околийски пареден съвет и градските, приравнени към околии.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 49, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 50. Определянето и събирането на данъка се извършва от финансовите органи при околийските народни съвети и градските, приравнени към околии.

Военният данък, дължим от починали лица, се заличава от финансовите отдели, отделения и служби — по нареждане на военното окръжие.

Събирането на военния данък се извършва по реда и начините, установени със закона за събиране на данъците и други държавни вземания.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 50, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава II

ПОПЪЛВАНЕ ВОЙСКАТА С МУЗИКАНТСКИ УЧЕНИЦИ И ТЕХНИЧЕСКИ УЧЕНИЦИ-ДОБРОВОЛЦИ

Чл. 51. Музикантските взводове на мирновременните части се попълват с музикантски ученици от младежи на възраст от 15 до 19 години включително, с най-малко третокласно образование, след състезателен изпит.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава II и чл. 51, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 52. Войсковите части и работилници, определени със заповед на министъра на народната отбрана, се попълват с технически ученици-доброволци от младежи, завършили III кл., на възраст от 15 до 19 години включително.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 52, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 53. Службата на музикантските и технически ученици-доброволци се урежда с правилник.

На уволнените преди изтичане на предвидения пълен срок службата се признава наполовина, ако са служили една и повече години. Остатъка от службата си дослужват съгласно правилника. На уволнените по тяхна вина изслуженото време не се признава.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 53, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава III

ПОПЪЛВАНЕ НА ВОЕННО-УЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Чл. 54. За подготовка на команден и технически състав на войската се учредяват военно-учебни заведения и школи, устройството и дейността на които се определят със съответни щатове и правилници.

Попълването на военно-учебните заведения и школи става съгласно правилниците за същите.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава III и чл. 54, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 55. Службата на следващите военно-учебните заведения се урежда с правилник, като на изключените поради простъпки или незагършили успешно по тяхна вина, изслуженото време не се признава.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 55, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава IV

ПОПЪЛВАНЕ ВОЙСКАТА С ЩАТНИ ВОЕННИ ЛИЦА И ВОЕННИ СЛУЖИТЕЛИ

Чл. 56. Попълване на войската с щатни военни лица и военни служители става съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава IV и чл. 56, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава V

НАПУСКАНЕ ПРЕДЕЛИТЕ НА НАРОДНАТА РЕПУБЛИКА, ПРИЕМАНЕ ЧУЖДО ГРАЖДАНСТВО И ИЗСЕЛВАНЕ В ЧУЖБИНА

Чл. 57. Никой български гражданин, след навършване на 17-годишна възраст, не може да бъде снабден с паспорт и други документи за напускане пределите на Народната република докато не представи удостоверение от началника на съответното военно окръжие, че е уредил задължението си по този закон или че е внесъл определената му парична или имотна гаранция, или представи разрешение от Генералния щаб за напускане на страната.

Известни категории учаци се — държавни стипендианти, определени със заповед от министъра на народната отбрана, се освобождават от внасяне на гаранция.

При особени случаи Генералният щаб може да разрешава напускане пределите на страната без внасяне на гаранция или други някакви формалности.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава V и чл. 57, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 58. Лицата, напуснали Народната република преди 17-годишна възраст, без гаранция, както и родените в чужбина български граждани, са длъжни след навършване на 17-годишна възраст да поискат, те или родителите им, да им се определи гаранция. Ако не изпълнят това в тримесечен срок, считан от деня на навършване 17-годишна възраст, началникът на военното окръжие определя гаранция в двоен размер, която събира по реда, установен в закона за събиране данъците и други държавни вземания. За плащане гаранцията са солидарно отговорни младежът и родителите му.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 58, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 59. Гаранцията се определя през всяко време на годината от съответния началник на военното окръжие в размер, който покрива пълния размер на военния данък за 6 години, и една глобална сума от 10.000 (десет хиляди) лева.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 59, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 60. Внесената гаранция се конфискува със заповед на началника на военното окръжие, ако лицето:

а) не се завърне в пределите на Народната република в определения в гаранционното свидетелство или от началника на военното окръжие срок;

б) не представи до определения срок удостоверение от учебното заведение, че следва;

в) не се яви на преглед пред наборната комисия;

г) не се завърне в страната, за да постъпи на служба, ако бъде повикан;

д) постъпи на служба в чужда войска;

- е) загуби българско гражданство.
ж) приеме чуждо гражданство;

След конфискуване на гаранцията лицето остава да се търси за служба, ако не е приело чуждо гражданство.

Заповедта на началника на военното окръжие за конфискуване на гаранцията може да се обжалва от заинтересуваните в двумесечен срок, считан от деня на съобщаването им пред началника на Генералния щаб или упълномощено от него лице, чието решение е окончателно и не подлежи на обжалване.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 60, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 61. Министърът на народната отбрана може да издава нареддания относно ограничаване напускане пределите на Народната република от неслужилите и запасните.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 61, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 62. Лицата, български граждани, навършили 17-годишна възраст, подлежащи на редовна служба или обложени с военен данък, на които е разрешено да приемат чуждо гражданство или да се изселят в чужбина, могат да сторят това, след като заплатят наведнъж военния си данък за 6 години и глобална сума 10.000 (десет хиляди) лева.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 62, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

Ч А С Т II

ИЗПЪЛНЕНИЕ СЛУЖБАТА В ЗАПАСА НА ВОЙСКАТА

Глава I

ОТЧЕТНОСТ НА ЗАПАСА

Чл. 63. Запасът на войската се попълва:

A. С офицери:

от уволнените от действаща военна служба офицери;
от завършилите съответни школи и учебни заведения, съгласно правилник;
от произведените в първи офицерски чин при уволнението им от служба старши уредници;
от добилите офицерски чин в съпротивителното движение до 9. IX. 1944 г.

B. С подофицери:

от уволнените от действаща военна служба подофицери;
от добилите подофицерски чин в съпротивителното движение до 9. IX. 1944 г. и участниците в Отечествена война.

B. С войници:

от изслужилите редовната си военна или трудова служба и уволнени в запаса на войската или уредили службата си по разпоредбите на този закон. Обложениите с военен данък се зачисляват по запаса от момента на облагането.

Г. С военни служители:

от запасни офицери, подофицери и войници, ако имат специална подготовка, подходяща за съответната длъжност по щатовете на войската.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част II и чл. 63, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 64. В запаса на войската се числят:
а) генералите, офицерите с допълнително висше образование, медицинските и ветеринарни офицери — до 65-годишна възраст;

б) старши офицери — до 60-годишна възраст;

в) младши офицери — до 55-годишна възраст;

г) подофицери — до 50-годишна възраст;

д) войници — до 46-годишна възраст.

Изключването от запаса става съгласно правилник.
З а б е л е ж к а. Известни категории специалисти, нужни за войската, с или без чин, определени със заповед на министъра на народната отбрана, могат да се числят в запаса на войската извън горните норми, включително до 60-годишна възраст.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 64, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 65. Военните окръжия и общинските (районните) народни съвети водят отчетност на запаса по родове войски, ВОС, по чинове и възраст, съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 65, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 66. Всяко лице, уредило военната си служба по този закон, е длъжно да се снабди с военно-самолична книжка, а негодните — с удостоверение за негодност за военна служба. Без такава книжка или удостоверение запасният не може да придобие местожителство и да постъпи на работа.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 66, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 67. Началниците на държавните и кооперативни учреждения и предприятия, ръководствата или управите на обществените организации, собствениците на частни предприятия и заведения са длъжни да изискват от постъпващите на работа запасни военно-самоличните им книжки, съответно заверени от общинския народен съвет, където се намира предприятието.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 67, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 68. През време на численето в запаса запасният е длъжен:

а) при напускане старото местожителство да се яви и уведоми общината, за да бъде отчислен и да му се отбележи във военната самоллична книжка;

б) при установяване на ново постоянно местожителство да се яви лично и уведоми в срок от 10 дни новата община, за да бъде зачислен и му се отбележи във военната самоллична книжка;

в) когато живее в населено място с установено улично и номерно означение на дома, в продължение на 7 дни след пренасянето в ново жилище (същата община) да извести в общината новия адрес, на който се установява;

г) независимо от това дали има или няма дадено мобилизационно назначение, при всяко напускане на жилището си за повече от 3 дни да съобщи на най-близките си хора, при които живее, мястото, где то се намира, с точния адрес и времето, в което може да бъде намерен при нужда там, за да получи своевременно всяко уведомление или връчване на повиквателни и мобилизационни заповеди, по реда, установен от закона.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 68, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 69. Общинските (районните) народни съвети са длъжни да уведомят началниците на военните окръжия за всяка промяна на местожителствата на своите жители, които се числят по запаса, в 10-дневен срок, считан от датата на оформяване изселването или заселването.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 69, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 70. Посолствата, легациите и консулствата са длъжни да издават всички запасни чинове, български граждани, в държавата, където пребивават, и уведомяват съответните военни окръжия чрез Генералния щаб. Същите са длъжни да водят редовна отчетност за запасните чинове от българската войска, установили се на постоянно местожителство или продължително пребиваване в чужда държава, съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 70, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 71. Запасните чинове, живущи на постоянно местожителство в чужбина, са длъжни да съобщават на съответния военен аташе, легация или консулства в 10-дневен срок всяка промяна на адреса и местожителството си.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 71, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 72. Запасните чинове, които вследствие тежко боледуване, нараняване и пр. са станали негодни временно или постоянно за военна служба, са длъжни да поискат писмено от военното окръжие да бъдат освидетелствувани от медицинска комисия за определяне годността и състоянието им по запаса. Освидетелствуването им може да се извърши и от редовните наборни комисии.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 72, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 73. Най-късно в 10-дневен срок се съобщава на общинския (районния) народен съвет и на началника на съответното военно окръжие:

а) за запасните, приели духовно звание — от канцеларията на съответната митрополия;

б) за запасните — осъдени с влязла в законна сила присъда на повече от един месец лишаване от свобода, лишаване от права или реабилитирани — от съответния граждански или военен прокурор;

в) за умрелите — от съответните общински (районни) народни съвети;

г) за освободените от затворите — от дирекцията на затвора.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 73, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава II

ОТЧЕТНОСТ НА ДОБИТЪКА, ОБИКНОВЕНИТЕ И ДРУГИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 74. В общинските (районните) народни съвети и военните окръжия се води отчетност за едрия добитък (коне, мулета, катъри), обикновените превозни средства, юздите, хамутите, самарите за добитък и пр., съгласно упътване, одобрено от министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 74, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 75. Всички учреждения, предприятия, стопанства или частни собственици на коне, мулета и катъри са длъжни да притежават за всяко животно установената книжка за собственост на еднокопитно домашно животно. Тя се явява единственият законен документ за притежаване еднокопитно животно и заменя всички други документи от този род.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 75, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 76. Притежателят на книжката за еднокопитно домашно животно е длъжен грижливо да я пази и следи за редовното вписване на всички предвидени в нея сведения от съответните служебни и частни лица.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 76, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 77. Собствениците на добитък, обикновените превозни средства, юзди, хамути, седла, самари и други са длъжни да ги държат в добро състояние, за да бъдат годни за нуждите на войската.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 77, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 78. Ако книжката за собственост на въпросните животни бъде загубена или унищожена, притежателят е длъжен в срок от 10 дни от загубването или унищожението да уведоми писмено общинския (районния) народен съвет, в който се числи, и да поиска издаването на нова книжка (дубликат).»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 78, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 79. Общинските (районните) народни съвети са длъжни да поддържат в постоянна известност състоянието на годност и промените на добитъка (смяна на собственост, приплод, смърт, осакатяване и пр.), обикновените превозни средства и

други такива, като запазват точно определения в правилника ред и срок за уведомяване на съответното военно окръжие.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 79, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 80. Прехвърлянето на собствеността на коне, мулета и катъри става само чрез предаване на книжката за собственост на животното и вписване на собствеността на името на новия собственик в същата книжка от общинския (районния) народен съвет, където се извършва продажбата.

Ако продавачът и купувачът са жители на различни общини, общинският народен съвет, в който се извършва продажбата, е длъжен в 10-дневен срок да уведоми общинските народни съвети по местожителството на продавача и купувача за извършената продажба.

Отчисляването на животното от единия народен съвет и зачисляването му в другия народен съвет се извършва по реда, указан в правилника.

При смърт или при осакатяване на добитъка или при негодност собственикът е длъжен да уведоми общинския (районния) народен съвет в 10-дневен срок.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 80, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава III

ОТЧЕТНОСТ НА МОТОРНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 81. Отчетността на моторните превозни средства в страната се води от Държавната автомобилна инспекция, военните окръжия и Министерството на народната отбрана, съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава III и чл. 81, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 82. Всички производители, търгози, учреждения, стопанства, предприятия и частни собственици на моторни превозни средства са длъжни:

а) да декларират пред органите на Държавната автомобилна инспекция произведените или внесените в страната моторни превозни средства в 10-дневен срок от произвеждането или внасянето им;

б) да регистрират пред същата инспекция тези моторни превозни средства в 10-дневен срок от датата на произвеждането или внасянето им и да се снабдят с постоянни контролни номера.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 82, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 83. Митническите власти от своя страна също така са длъжни в 10-дневен срок да уведомяват Държавната автомобилна инспекция поотделно за внесените моторни превозни средства.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 83, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 84. Прехвърлянето на собствеността на моторни превозни средства се извършва само по нотариален ред, независимо от стойността им, като за това продавачът уведомява в 10-дневен срок органите на Държавната автомобилна инспекция.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 84, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 85. Всички собственици (предприятия, учреждения, частни лица и др.) на моторни превозни средства са длъжни да донасят в 10-дневен срок в държавната автомобилна инспекция:

а) при всяка промяна на постоянното си местожителство, като укажат точно новите си адреси и контролните номера на средството;

б) при прехвърляне собствеността другиму — и стария, и новия собственици съвместно или поотделно;

в) при промяна на постоянното си местодомуване на средството;

г) при спиране на средството от движение, поради неизправност, липса или негодност на гуми, или поради обща негодност за повече от една година;

д) при пускане на средството след отстраняване на причините на спирането му и при повреда, които не спират от движение моторното средство, но го правят технически неизправно.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 85, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 86. Държавната автомобилна инспекция и нейните органи са длъжни да дават сведения на Министерството на народната отбрана и военните окръжия по образци и в срокове, установени в правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 86, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 87. Собственикът на моторно превозно средство не може без разрешение от Министерството на народната отбрана: а) да замени инсталацията за течено гориво с газгенераторна уредба за твърдо гориво или обратно;

б) да промени каруцерията от един вид превоз за друг вид; в) да прави конструктивна промяна на моторното превозно средство, която изменя фабричното устройство и качеството на същото;

г) да бракува, употреби или продаде като материал частите на станало негодно моторно превозно средство.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 87, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 88. Министърът на народната отбрана може да задължава вносителите или производителите на автобуси и товарни моторни коли или каруцери за тях да спазват дадените от Министерството на народната отбрана указания и образци, с цел тия коли да бъдат пригодени за нуждите на войската.

Същият може да задължава собствениците да преустройват съществуващите каруцери на автобуси и товарни моторни коли по дадени указания. Стойността на тези приспособявания се определя и заплаща от Министерството на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 88, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава IV

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ПО ОТЧЕТНОСТТА

Чл. 89. За подготовка и водене наборите, отчетността по запаса, добитъка, превозните средства и цялата служба по мобилизацията общинските (районните) народни съвети предвиждат в ежегодните си бюджети чиновнически длъжности, съобразно броя на населението в общините (районите), а именно: за община (район) до 5.000 жители — 1 чиновник; за община (район) от 5.001 до 10.000 — 2 чиновника; за община (район) от 10.001 до 20.000 — 3 чиновника; за община (район) от 20.001 до 50.000 — 4 чиновника; за по-големи общини (райони) — за всеки нови 20.000 — по един чиновник повече.

Във всеки околийски народен съвет, съобразно големината на околията се предвиждат — един член на съвета и необходимото число чиновници за ръководство и контрол на общинските (районните) военно-отчетни бюро.

Назначаването на тези чиновници става със съгласието на началника на военното окръжие.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 89, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 90. По водене на наборите и по цялата отчетно-мобилизационна дейност по запаса, добитъка, превозните и други средства началниците на военните окръжия ръководят и контролират във всяко време околийските и общинските (районни) народни съвети.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 90, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 91. Началниците на военните окръжия по нареждане на Министерството на народната отбрана и по своя инициатива могат да повикат на служебни конференции органите на общинските (районните) или околийските народни съвети за срок до 15 дни годишно, след съответно уведомление на административните власти. Пътните и дневните възнаграждения са за

сметка на съответните общински (районни) или околийски народни съвети.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 91, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

Глава V

ПРОВЕРКА СЪСТОЯНИЕТО НА ЗАПАСА, ДОБИТЪКА, ПРЕВОЗНИТЕ И ДРУГИ СРЕДСТВА

Чл. 92. За да се установи действителното състояние на запаса, по решение на Правителството се правят периодически проверки на запаса от комисии.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава V и чл. 92, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 93. Начинът за извършването на проверките, съставът на комисиите и местата, където ще се извършват проверките, се определят от министъра на народната отбрана съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 93, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 94. Чиновите от запаса, които трябва да бъдат основно изследвани за болести, означени в установеното за целта разписание за болестите към правилника за медицинските комисии, се изпращат на безплатно изследване в най-близката държавна — военна или гражданска — болница, като пътуването дотам и обратно по БДЖ и държавните водни превозни средства става за сметка на МНО.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 94, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 95. Негодните за военна служба запасни, на основание решенията на проверочните комисии, се изключват от запаса съгласно правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 95, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 96. Ежегодно по нареждане на министъра на народната отбрана се извършва преглед на всички коне, мулета и катъри, обикновени превозни средства и конска амуниция съвместно от органите на военните окръжия, ветеринарните и агрономически органи при Министерството на земеделието.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 96, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 97. За установяване състоянието на моторните превозни средства в страната държавната автомобилна инспекция извършва редовни проверки на същите два пъти в годината — през пролетта и есента, с представител на съответното военно окръжие.

По нареждане на министъра на народната отбрана могат да се провеждат и внезапни проверки.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 97, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 98. Началниците на военните окръжия имат право да изискват за проверки и служебни справки запасните и да изискват представянето на добитъка и превозните средства от собствениците им, когато в отчетността на същите са открити някакви нередовности.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 98, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 99. При повикване на проверка на хората и добитъка не се дава храна и не се заплащат възнаграждения.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 99, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава VI

ПОВИКВАНЕ ЗАПАСНИТЕ НА ВРЕМЕННО ВОЕННО ОБУЧЕНИЕ

Чл. 100. За проверка и усъвършенстване знанията по военното дело чиновите от запаса се викат периодически на временно военно обучение, не по-рядко от един път на всеки три години, по решение на Правителството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава VI и чл. 100, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 101. Повиканите на временно военно обучение от момента на връщане съобщението за явяване в частите до завръщането им в постоянното местожителство при уволнение от временно военно обучение имат дисциплинарни и наказателни задължения и права като чинове на редовна служба.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 101, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 102. Повиканите на временно военно обучение получават лични парични и други възнаграждения по размери и начини, определени с постановление на Правителството. През време на повикването се считат в служебен отпуск. Длъжностите им в учрежденията и предприятията се запазват.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 102, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 103. При заболяване или злополука на повиканите на обучение лица се прилагат разпореденията на чл. 118 от този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 103, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 104. За осигуряване на войската при учение и сборове Министерството на народната отбрана, по решение на Правителството, нарежда задължително наемане на автомобилни и други работилници заедно с хората, помещенията и инвентара им, а също така и на коне, волове и друг добитък, обозно имущество, всички видове превозни средства и такива за съобщения заедно със снаряжението, запасните части, машините и уредите им.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 104, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 105. Приемането и оценяването на добитък, превозните и други средства, наети за временно обучение, се извършва от комисии, съгласно правилник. На собствениците на горните средства се заплаща наем, определен с министерско постановление.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 105, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 106. Пътуването до войсковите части и връщането до постоянното местожителство на повиканите на временно обучение, както и на лицата, придружаващи превозен добитък, превозни средства и други, става за сметка на МНО по държавните превозни средства.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 106, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 107. Лицата, които придружават нает добитък, превозни и други средства до предаването им в частите и при завръщането им до местожителството след освобождаване от частите, имат права и задължения на повикани на временно обучение.

Станали повреди, загубване, заболяване, смърт, унищожаване и други на добитък, превозните и други средства през време на откарването им до частите и връщането им до местожителството след освобождаването от частите, но не по вина на придружаващите ги лица и не поради естествено износване или скрити недостатъци, се заплащат от държавата по оценка на проверочната комисия при последния им преглед.

Повредите на средствата през време на наемането, които не се дължат на естествено износване или на скрити недостатъци, се поправят или заплащат от държавата по оценка на комисия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 107, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 108. Моторните превозни средства, при повикване, се докарват във войсковите части с гориво на собствениците.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 108, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 109. Повикването на обучение на запасните и наемането на работилници, добитък, превозни и други средства се извършва от общинските (районните) народни съвети по нареждане на началниците на военните окръжия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 109, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава VII

ПОВИКВАНЕ НА ЗАПАСНИТЕ ПРИ МОБИЛИЗАЦИЯ

Чл. 110. При мобилизация всички лица от запаса, получили мобилизационно назначение, са длъжни да се явят в отбелязаните в повиквателните им карти места точно в определеното време.

Определените за реквизиране добитък, обикновени превозни средства, конско снаряжение и други трябва да се докарват точно на указаното място в определеното време.

Същите се заплащат по цени, установени от Правителството, и стават собственост на държавата по реда, указан в правилник.

Собствениците са длъжни да представят определените за реквизиране добитък, превозни средства и др. изправни и снабдени с необходимите инвентарни книжа.

За през време на пътуването до частите добитъкът се снабдява с фураж от собствениците.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава VII и чл. 110, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 111. Околийските и общинските (районните) народни съвети отговарят за:

а) своевременното съобщаване на запасните, собствениците на коне и превозни средства за явяването им в частите;

б) събирането на запасните и отправянето им към сборните пунктове или във войсковите части;

в) събирането на конете и превозните средства и отправянето им на предавателните места или войсковите части.

г) реквизиране на помещения, лечебници, болници, работилници и други, указани в правилник.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 111, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 112. Освобождават се от явяване във войската и се трудово-стопански мобилизират определени служебни и частни лица, заемащи длъжности или имащи специалности от особено важно значение за държавното управление и стопанство, указани в таблици, съгласувани с Генералния щаб и утвърдени от Правителството.

З а б е л е ж к а. Народните представители се освобождават от мобилизационно назначение и от явяване в частите в случай на обща или частична мобилизация.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 112, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 113. Пътуването до частите на мобилизираните запасни се извършва за сметка на МНО с всички държавни превозни средства.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 113, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 114. Моторните превозни средства се докарват в срок на указаните от военните окръжия места в пълна изправност и напълно заредени с гориво.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 114, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 115. Запасните, които не се явят при мобилизация на указаното място в определен срок, както и собствениците на коне и превозни средства, които ги укриват или не ги докарват своевременно, се предават на военен съд за отклонение от служба.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 115, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 116. Мобилизираните запасни от момента на разгласяване на мобилизацията до завръщането им в постоянните местожителства при демобилизацията или уволнение от служба (считано и времето за пътуване, по най-краткия път от частта до местожителството, и то не по-късно от 48 часа от освобождаването им от войсковата част) имат дисциплинарни и наказателни задължения и права като чиновове на редовна служба.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 116, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 117. Мобилизираните офицери, подофицери, военни служители и войници получават заплати и други парични възнаграждения в размери и вид според чина и изпълняваната длъжност по щатовете за военно време. Същите получават и всички предвидени за заеманата от тях длъжност доволствия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 117, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 118. Ранени или заболели мобилизирани офицери, подофицери, военни служители и войници се лекуват до клиническото им оздравяване, след което се освидетелствуват от медицинските комисии и се определя годността им за военна служба.

Ако вследствие болестта или раняването мобилизираният е придобил недостатък, който намалява работоспособността му, има право на пенсия и други обезщетения, съгласно законите в страната.

Наследниците на убитите или умрелите мобилизирани лица имат право на наследствена военно-инвалидна пенсия и други обезщетения, съгласно законите в страната.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 118, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 119. Лица, които придружават реквизиран добитък, превозни и други средства до предаването им на предавателните места или в частите и до връщането до местожителството им имат правата и задълженията на мобилизирани запасни.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 119, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 120. При особена политическа обстановка Правителството, по доклад на министъра на народната отбрана, може да ограничава или спира продажбата и излизането във от пределите на страната на моторни превозни средства.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 120, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 121. За осигуряване на мобилизацията се реквизира за използване от военното командване и военните окръжия необходимите обществени и частни сгради и други помещения съобразно изработените планове.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 121, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 122. Станалите повреди, загубване, заболяване, смърт; унищожаване и пр. на добитък, превозни и други средства през време на откарването им от местожителствата до предавателните места или до частите при мобилизация, не по вина на придружаващите ги лица и не поради скрити недостатъци или естествено износване, се заплащат от държавата по оценка на проверочна комисия при последния им преглед.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 122, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Глава VIII

МИЛИТАРИЗИРАНЕ НА ГРАЖДАНСКИ ЛИЦА, УЧРЕЖДЕНИЯ И ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 123. В мирно или във военно време граждански лица — мъже и жени, учреждения и предприятия (държавни, обществени и частни), които бъдат определени за каквато и да било помощна дейност за нуждите на народната отбрана, по искане на министъра на народната отбрана или главнокомандващия на действащата войска, могат да бъдат милитаризирани с постановление на Министерския съвет.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на глава VIII и чл. 123, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 124. Службата, правата и задълженията на милитаризирани лица се уреждат в зависимост от категорията — военни или приравнени — към която са причислени с постановление на Министерския съвет за милитаризирането им.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 124, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«ЧАСТ III

НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 125. Младеж, който не се яви без законни причини пред донаторна или наборна комисия, се наказва с глоба от 2.000 до 10.000 лв., наложена с наказателно постановление от началника на военното окръжие въз основа на протокола на донаторната или наборна комисия и писмените сведения на председателя на общинския (районния) народен съвет или неговия заместник по местожителство на младежа, за причините за неявяването.

За същото деяние, извършено при особено отегчаващи обстоятелства наказанието е лишаване от свобода до 5 години.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част III и чл. 125, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 126. Който като участник в медицинска комисия или извършващ специално медицинско освидетелствуване за нуждите на тези комисии припише несъществуваща частична или пълна негодност на освидетелствувано лице, с цел да го освободи от задължения във войската и други или пък му създаде облаги, се наказва:

а) в мирно време — с лишаване от свобода от 3 до 10 години и глоба от 50.000 до 100.000 лв.;

б) във военно време — с лишаване от свобода от 5 до 15 години и глоба от 100.000 до 500.000 лв.

Ако горното е извършено при особено отегчаващи обстоятелства — наказанието е лишаване от свобода не по-малко от 15 години или смърт с конфискация на част или цялото имущество.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 126, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 127. Лице, което участва в разни комисии по преглед на добитък, моторни превозни и други средства, ако припише несъществуваща пълна или частична негодност на някой от същите с цел да не бъдат приети, или приетите да бъдат освободени от войската, се наказва:

а) в мирно време — с лишаване от свобода до 3 години;

б) във военно време — с лишаване от свобода до 10 години и глоба до 100.000 лв.

За същото деяние при особено отегчаващи обстоятелства наказанието е — лишаване от свобода не по-малко от 5 години и глоба до 500.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 127, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 128. Запасен, който не изпълни разпоредбата на чл. 66 от настоящия закон относно снабдяване с военна са-молична книжка или удостоверение за негодност, се наказва с глоба от 1.000 до 20.000 лв. или с лишаване от свобода до 6 месеца.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 128, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 129. Запасни, които не изпълнят някои от разпоредбите на членове 68 и 71 от настоящия закон относно уведомяване на военните окръжия, общинските (районните) народни съвети, посолствата, легациите и консулствата за промяна на местожителството и адреса си, се наказват:

а) в мирно време — с глоба до 20.000 лв., наложена по реда на алинея втора;

б) при военно положение — с лишаване от свобода от 1 до 2 години и глоба от 10.000 до 20.000 лв.;

в) при мобилизация или война — с лишаване от свобода от 5 до 10 години и глоба от 50.000 до 100.000 лв.

Ако деянието е извършено по непредпазливост, виновните се наказват с глоба до 5.000 лв., наложена с наказателно постановление от началника на съответното военно окръжие.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 129, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 130. Който използва чужда военно-самолична книжка или удостоверение за негодност, или подправи свои или чужди такива, се наказва с лишаване от свобода от 1 до 10 години и глоба от 30.000 до 100.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 130, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 131. Собственици (предприятия, учреждения, частни лица и др.) на добитък, превозни и други средства, които не изпълнят някои от разпоредбите на членове 75, 76, 77, 78 и 80 от настоящия закон относно притежаване, пазене и редовно попълване книжката за собственост на едновременно домашно животно, поддържане в добро състояние превозните средства и уведомяване общинските (районните) народни съвети за продадени или преотстъпени добитък, обикновени превозни и други средства, се наказват с лишаване от свобода до 2 години и глоба от 1.000 до 20.000 лв.

Ако горното е извършено по непредпазливост, виновните се наказват с глоба до 5.000 лв., наложена с наказателно постановление от началника на военното окръжие.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 131, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 132. Собственици (предприятия, учреждения, частни лица и др.) на моторни превозни средства, които не изпълнят някои от разпоредбите на чл. 82, 85 и 87 относно декларирането, регистрирането и промените в моторните превозни средства, се наказват съгласно чл. 131.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 132, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 133. Запасни чиновци, които са имали дадено мобилизационно назначение по трудово-стопанската мобилизация по силата на заеманата длъжност и изгубят същото поради уволнение или сменяване от тази длъжност, ако не заявят в срок от 10 дни лично или писмено за освобождаването си във военното окръжие или общинския (районния) народен съвет, където се числят, се наказват съгласно чл. 129.

На същото наказание се осъждат и директорите на предприятия и други и завеждащите трудово-стопанската мобилизация длъжностни лица, ако в същия 10-дневен срок не уведомят съответните военни окръжия (където се числят) за лицата, освободени от трудово-стопанско мобилизационно назначение.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 133, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 134. Лица, неявили се при проверка на запаса, както и непредставилите добитък, превозни и други средства на определените места и време за проверка или при провеждане на учения и сборове, се наказват:

а) в мирно време — с глоба от 2.000 до 10.000 лв., наложена с наказателно постановление от началника на военното окръжие;

б) във военно време — с лишаване от свобода от 6 месеца до 2 години и глоба до 50.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 134, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 135. Който се укрива с цел да избегне получаването на повиквателна заповед или съобщение за явяване на обучение, мобилизация или реквизиране на добитък, превозни и други средства, се наказва с лишаване от свобода до 5 години и глоба до 50.000 лв., ако другаде не е предвидено по-тежко наказание.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 135, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 136. Който подмени с по-малко годни, повреди или не представи при повикване на обучение или мобилизация определените с мобилизационно назначение добитък, превозни и други средства, се наказва с лишаване от свобода от 1 до 3 години и глоба от 10.000 до 30.000 лв.

Ако престъплението е извършено с цел да се разстрои мобилизационната подготовка, наказанието е:

а) в мирно време — лишаване от свобода от 3 до 5 години и глоба от 30.000 до 50.000 лв., ако другаде не е предвидено по-тежко наказание;

б) във военно време — лишаване от свобода не по-малко от 5 години и глоба от 100.000 до 500.000 лв., а в особено важни случаи — смърт и конфискация на част или цялото имущество.

Във всички случаи, независимо от горните наказания, непредставените добитък и превозни средства се конфискуват за нуждите на войската.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 136, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 137. Запасни чиновци или служебни лица, повикани на устроени конференции по мобилизацията или за служебни справки, които не се явят на определеното място и време без уважителни причини, се наказват с глоба от 1.000 до 5.000 лв., наложена с наказателно постановление, издадено от военния началник, който е разпоредил повикването по отношение на запасните, а по отношение на служебните органи — от съответните по-горни началници.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 137, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 138. Лице, натоварено да връчва мобилизационни или повиквателни заповеди, което умишлено не е връчило същите по принадлежност своевременно, се наказва с лишаване от свобода до 2 години и глоба от 1.000 до 20.000 лв.

Ако горното е извършено с цел да набави за себе си или за друго облаги или да причини някому вреда или при особено отегчаващи обстоятелства, наказанието е лишаване от свобода от 2 до 15 години и глоба до 200.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 138, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 139. Длъжностни лица в държавни — централни и местни, и обществени учреждения, които водят мобилизационна отчетност на хората, добитъка, превозните средства и пр., съзнателно допуснали съществени нередовности по отчетността, които са причинили или явно могат да причинят значителна вреда на службата, се наказват с лишаване от свобода до 5 години и глоба от 10.000 до 50.000 лв.

Ако някое от горните длъжностни лица допусне нередовност по отчетността с цел да набави облага за себе си или за друго, наказанието е лишаване от свобода от 1 до 10 години и глоба от 50.000 до 100.000 лв., а при особено важни случаи — лишаване от свобода не по-малко от 10 години или смърт и конфискация на част или цялото имущество.

Ако деянието по алинея първа е извършено по небрежност, наказанието е глоба от 1.000 до 30.000 лв. или лишаване от свобода до 1 година.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 139, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 140. Длъжностно лице, което умишлено не изпълни нареждания във връзка с подготовката и извършването на мобилизацията във войската от което произлезе или може да произлезе разстройство в извършването на последната, се наказва с лишаване от свобода от 1 до 10 години, а в особено важни случаи — не по-малко от 10 години или смърт и конфискация на част или цялото имущество.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 142, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 141. Който унищожи, състави неистински или внесе неверни данни в отчетни карти или други книжа от мобилизационната картотека на лица или средства, за които се водят такива, се наказва с лишаване от свобода до 10 години.

Ако горното е извършено с цел да набави облага за себе си или за друго или да причини някому вреда, наказанието е лишаване от свобода от 2 до 10 години и глоба до 100.000 лв., а при особено важни случаи — не по-малко от 10 години и глоба до 200.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 141, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 142. Наказателните постановления могат да се обжалват по реда на закона за наказателното съдопроизводство, а ония от тях, с които е наложена глоба до 5.000 лв. включително, не подлежат на обжалване.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 142, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 143. За всяко нарушение на настоящия закон, с изключение на тези по чл. 125, се съставя акт от съответните служебни лица.

Актът се подписва от съставителя, от нарушителя и най-малко от един свидетел. В случай че нарушителят откаже да подпише акта, това се удостоверява върху самия акт с подписа на съответното длъжностно лице и поне на един свидетел.

Въз основа на съставените актове се издават наказателни постановления в предвидените в закона случаи.

За случаите, в които се предвижда наказание лишаване от свобода, актът се изпраща на съответния прокурор.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 143, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 144. Всички дела по този закон се разглеждат в срок не повече от два месеца от постъпването им в съда.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 144, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

« Ч А С Т IV

РАЗНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 145. Службата на българските граждани, служили в чужди войски и легиони, или взели участие в съпротивителното движение до 9. IX. 1944 г., като паризации, политзаговорници, концлагеристи и други, се урежда по нареждане на министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част IV и чл. 145, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 146. Лица, неотслужили военната си служба, но получили подофицерски или офицерски чин във войската, които се намират на действителна служба в същата, се освобождават от редовна служба и военен данък.

Ако същите напуснат войската преди да са прослужили 5 години като такива, плащат военен данък.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 146, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 147. Считат се за освободени от редовна служба и военен данък лицата, които по силата на някои специални закони в миналото са били условно освободени от редовна служба, ако са изпълнили предвидените в същия закон условия.

Ония от тях, които още не са ликвидирали със същата до влизането в сила на този закон, продължават да се ползват от дадените им облаги, по силата на същите специални закони, до изпълнението на предвидените условия или до премахване на причините, по които им са дадени облаги. Ако не са изпълнили предвидените условия, или причините, по които им са дадени облаги, са премахнати, по-младите от 33 години включително се вкат на 12-месечна редовна трудова служба, а по-възрастните от 33 години се облагат с военен данък, ако не са платили такъв, който плащат в продължение на 6 години, но не след навършване на 50-годишна възраст.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 147, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 148. Указаните в този закон срокове на задължителна служба се отнасят и за младежите, които се намират на служба при влизането на закона в сила.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 148, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 149. За приложението на този закон се издават правилници, одобрени от Министерския съвет, и наредби, упътвания и други, одобрени от министъра на народната отбрана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 149, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цветана Киранова (к): (Чете)

«Чл. 150. Този закон отменя закона за военните сили («Държавен вестник», брой 76, от 13 април 1944 г.) с всичките му изменения и допълнения, закона за ръководство и контрол на войската («Държавен вестник», брой 153, от 9 юли 1946 г.) — членове 1 и 2, както и всички общи и специални закони, правилници, наредби и пр., които му противоречат.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 150, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следващата точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за планоно изграждане на населените места.

Моля др. докладчик на законодателната комисия да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«ЗАКОН

за планоно изграждане на населените места

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«ЧАСТ ПЪРВА

ОСНОВНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Плановото изграждане на населените места в Народната република България се извършва съгласно този закон, под ръководството и надзора на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част първа и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 2. Плановото изграждане на населените места се предприема, за да се осъществи тяхното цялостно и всеобхватно развитие в общото социалистическо строителство на държавата, съобразно със социалните, стопанските, здравните, културните, битови и други нужди на българския трудов народ.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 3. Населени места по този закон са градовете и селата в Народната република. Находящите се извън строителните граници на градовете и селата: махали, санаторно-курортни места, индустриални комплекси и работнически селища, дворовете на трудово-кооперативните земеделски стопанства и държавните земеделски стопанства, машинотракторни станции, гари, станции, летища, речни и морски пристанища и други такива, съставляват част от съответното населено място.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 4. Плановото изграждане на населените места обема: 1. Създаване на кадастрални, градоустройствени, улично-регулационни, дворишно-регулационни и нивелетни планове.

2. Прилагане на градоустройствените, регулационните и нивелетни планове и осъществяване на мероприятията на народните съвети, другите държавни учреждения и предприятия, кооперациите и политическите и обществени организации — по градоустройствените и регулационни планове.

3. Застрояване на населените места, съобразно с целите на този закон (чл. 2) въз основа на: градоустройствените, регулационните, нивелетните, квартално-застроителните, улично-фасадните и съответните архитектурни и други строителни планове.

4. Осъществяване на общи благоустройствени мероприятия в населените места, с които се повдига жизненото и културно равнище и се повишават производителните сили на трудещите се, като: водоснабдяване и канализация; надземно и подземно устройство на улиците и площадите; устройство на зелени и свободни площи; създаване и устройство на масов обществен транспорт и други от този род.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«ЧАСТ ВТОРА

ГРАДОУСТРОЙСТВО

I. Градоустройствени планове

Чл. 5. Градоустройствените планове са задължителна планова основа за изграждане, преустройство, уредба, разхубавяване и вестранно развитие на населените места и тяхната околност. Те предвиждат: главната съобщителна мрежа (пътна, железопътна, водна, улична и пр.); главните и второстепенни центрове и площи; строителните площи, по зони и предназначение; свободните площи (паркове, градини, залесителни пояси и ивици, водни площи и други); мрежата на градския транспорт; месторазположението на терените и строежите за държавни и обществени нужди; начините за архитектурно-пространствено оформяване и застрояване на отделните градски части, зони, квартали, улици и пр. и изобщо всички мероприятия, с които се осъществяват целите на градоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавията на част втора и чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 6. Градоустройствените планове са: общи и частични. Общите градоустройствени планове разрешават в цялост технико-устройствените нужди и архитектурно-пространствените задачи на населените места и тяхната околност, съгласно предходния член. Общият градоустройствен план, при нужда, може да обхваща и части от землищата на съседни населени места. Частичните градоустройствени планове разрешават технико-устройствени и архитектурно-пространствени задачи на отделни части от населените места, без общи градоустройствени планове, или отделни градоустройствени проблеми на населените места.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 7. С общи градоустройствени планове трябва да се снабдят:

1. Населените места с повече от 15.000 жители.
2. Санаторно-курортните места.
3. Населените места с историческо, битово или старинно значение.

4. Населените места с индустриален характер, определени от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, в съгласие с министъра на индустрията и занаятите.

5. Морските и речни пристанищни градове.
6. Населените места, определени със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

С общ градоустройствен план може да се снабди и всяко друго населено място по решение на общинския народен съвет, в съгласие с министъра на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 8. С частични градоустройствени планове трябва да се снабдят населените места, определени със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

С частичен градоустройствен план може да се снабди и всяко друго населено място по решение на общинския народен съвет, в съгласие с министъра на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 9. Градоустройствените планове се изработват от съответната проектантска техническа организация при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.

Министърът на комуналното стопанство и благоустройството може да възложи изработването на градоустройствени планове и на други проектантски технически организации, а изработването на частични градоустройствени планове — и на техническите служби при министерството или при народните съвети.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 10. Проектно-градоустройствените планове, след обсъждане на съвещателната колегия при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството, се разглеждат, изменят и приемат от общинския народен съвет.

В този случай в заседанието на съвета участвуват със съвещателен глас и представители на учреждения, институти и организации, както и специалисти, посочени в правилника за прилагане на този закон.

Народният съвет се произнася по приемането на плана с обосноващо решение. Приетият план се изпраща незабавно в Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.

Постъпилите в министерството планове се разглеждат, изменят и приемат от Върховния градоустройствен съвет. Приетите от Върховния градоустройствен съвет планове се одобряват с указ.

Градоустройствените планове на населени места с повече от 15 хиляди жители, както и планове за типови селища и селища от общонационално значение се одобряват с указ по предложение на Министерския съвет.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 11. Градоустройствените планове могат да се изменят: 1. Когато това се налага в обществен интерес, във връзка с целите на градоустройството.

2. Когато, поради непреодолима сила, обстоятелствата при които е бил съставен планът, са се изменили съществено.

3. Когато се установи, че плановите, въз основа на които е бил изработен градоустройственият план, съдържат съществени непълноти или грешки, които са оказали влияние върху предвижданията по плана.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 12. Искане за изменение на градоустройствени планове могат да правят Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и народните съвети въз основа на проект, разгледан по реда на чл. 10, алинеи първа до трета включително.

По искането за изменение се произнася Върховният градоустройствен съвет.

Решението на Върховния градоустройствен съвет за изменение на градоустройствения план се одобрява с указ.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 13. Всички мероприятия от технико-устройствен характер в землището на населените места, снабдени с градоустройствени планове, се извършват съобразно предвижданията по същите планове.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 14. Населените места с градоустройствени планове трябва да се снабдят с улично-регулационни и дворищно-регулационни планове, съобразени задължително с градоустройствения план.

Тези регулации уточняват и определят в окончателна форма предвиденията по градоустройствения план.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 15. С решение на районния градоустройствен съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството, се определя по начало за кои квартали или части от квартали на населеното място, урегулирани до одобрението на градоустройствения план, ще се създадат регулации, съобразени задължително със същия план. В този случай като член на съвета участва и представител на проектантската техническа организация, която е изработила градоустройствения план.

С решението на районния градоустройствен съвет се считат обезсилени съответните съществуващи улични и дворищни регулации. Това решение определя задължително обекта на регулациите по предходния член.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 16. В имотите, които се засягат от предвиденията по градоустройствения план, се допуска извършването на временни строежи и ремонти, определени в правилника за приложение на този закон.

Правилата относно обезщетенията за тези строежи и ремонти се установяват в правилника.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 17. По градоустройствените планове, въз основа на уличната регулация, се осъществяват мероприятия на народните съвети, другите държавни учреждения и предприятия, кооперациите и политическите и обществени организации, предвидени в самия градоустройствен план или допълнително в улично-регулационния план.

Отчуждения за мероприятията, които се осъществяват по градоустройствения план, могат да се извършват само по реда на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 18. Върховният градоустройствен съвет, след обособено мнение на общинския народен съвет, определя кои мероприятия, съобразно предвиденията по градоустройствения план, са за сметка на народните съвети, кои — за сметка на другите държавни учреждения и предприятия и кои — за сметка на кооперациите и политическите и обществени организации.»

В този случай като членове на Върховния градоустройствен съвет участват и представители на Държавната планова комисия, Министерството на финансите, министерствата, под ведомството на които се намират заинтересуваните учреждения, предприятия или организации и заинтересуваните народни съвети.

Решенията на Върховния градоустройствен съвет се одобряват от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 19. За осъществяване на мероприятията по общите градоустройствени планове се съставят общи, подробни и частични програми.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 20. Общите програми обхващат всички мероприятия по плана, с оглед на тяхното етапно осъществяване в определени периоди от време, в рамките на държавните народостроителни планове, съобразно характера и значението на мероприятията. Те се съставят от управата на общинския народен

съвет и се разглеждат, изменят и приемат от общинския народен съвет след изслушване на представители на Държавната планова комисия и заинтересуваните учреждения, предприятия и организации, назначени със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството по съответно представяне. Разглежданата по този ред обща програма се одобрява от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Подобните програми обхващат мероприятията за отделни периоди от време в рамките на общите програми. Те се съставят от общинския народен съвет и одобряват от министъра на комуналното стопанство и благоустройството в съгласие с Държавната планова комисия.

Частичните програми се съставят за осъществяване на отделни мероприятия преди одобрението на общата програма. Тези програми — за мероприятията на общинския народен съвет, се одобряват от съвета, а за останалите мероприятия — от министъра на комуналното стопанство и благоустройството в съгласие с Държавната планова комисия.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 21. Народните съвети и съответните учреждения, предприятия и организации са длъжни, съобразно одобрените програми по предходния член, да предвиждат в бюджетите си необходимите суми за осъществяване на мероприятията им по градоустройствения план.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 22. Недвижимите имоти, които се засягат от мероприятията по градоустройствения план и за които ще бъдат създадени регулации, съобразени задължително с плана, могат, до влизане в сила на тези регулации, да бъдат отчуждавани.

Отчуждението става само по решение на управата на общинския народен съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Управата на общинския народен съвет взема решение за отчуждението въз основа на частично регулационно проучване, което е съобразено с предвиденията по плана и което оформява архитектурно-градоустройствено съответното мероприятие. Това проучване се съставя от техническата служба при общинския народен съвет или, ако няма такава, от техническата служба при околийския народен съвет, и се одобрява от районния градоустройствен съвет.

Отчуждените по горния ред недвижими имоти трябва да бъдат заети в едногодишен срок.

В случая се прилага съответно и чл. 44.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 23. За приложението на градоустройствените планове и на съответните улични и дворищни регулации, доколкото в настоящия отдел I не са предвидени особени правила, вадат съответно разпоредбите на отдел III («Регулационни планове»).

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«II. Върховен градоустройствен съвет. Районни и градски градоустройствени съвети. Съвещателни колегии

Чл. 24. При Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се учредява Върховен градоустройствен съвет в състав, определен в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавие и чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 25. Върховният градоустройствен съвет има постоянно присъствие в състав, определен в правилника за приложение на този закон.

За своевременно извършване на работите, със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, могат да се образуват повече състави на постоянното присъствие на Върховния градоустройствен съвет, от служебни заместници на лицата, които влизат в него.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 26. В съгласие с целите на градоустройството Върховният градоустройствен съвет взема обосновани решения по следните предмети:

1. Установява строителни правила в отклонение от действащите законни разпоредби.

2. Установява размери на парцелите (повърхност и лице) над или под размерите им по действащите законни разпоредби.

3. Определя, след съгласуване с КНИК, кои населени места, квартали, улици или отделни сгради са с историческо, битово или старинно значение.

4. Одобрява по спешност регулационни и нивелетни планове, когато, поради неотложна нужда, се налага те да добият веднага сила.

5. Установява правила за архитектурно-градоустройственото единство при застрояване на населените места, за оформяване на общия градски силует, както и за особеното архитектурно-градоустройствено оформяване на отделни местности, части, зони или квартали на населените места.

6. Установява правила относно архитектурния стил и характер, архитектурно-художествения вид и украсата на сградите в населените места или в отделни местности, части, зони или квартали.

7. Определя вида, характера и месторазположението на значителни обекти за градска украса (паметници, фонтани и пр.).

8. Определя, след съгласуване с КНИК, мерките във връзка със запазване, поддържане и възстановяване на историческите и битови архитектурни паметници.

9. Определя вида, характера и начините за устройство на масовия градски транспорт.

10. Взема решения по всички други предмети, посочени в този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му.

Решенията на съвета по точки 1, 2 и 3 се одобряват с указ, а по точки 4 до 9 включително — със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Решенията по точки 1, 2, 3, 4 и 5 влизат в сила от деня на обнародване на указа, съответно на заповедта на министъра в «Държавен вестник». Относно решенията по точка 10 важат съответните законни разпоредби.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 27. Постоянното присъствие на Върховния градоустройствен съвет взема обосновани решения по следните предмети:

1. Определя в кои случаи изработването на градоустройствени, регулационни, архитектурни, строителни и други планове и проекти от особено значение трябва да стане с конкурс и приема програмите за тези конкурси.

2. Определя в кои случаи изработването на проекти, относно значителни обекти за градска украса (паметници, фонтани и пр.), трябва да стане с конкурс и приема програмите за тези конкурси.

3. Взема решения по всички други предмети, посочени в този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му.

Решенията на постоянното присъствие по точки 1 и 2 се одобряват със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 28. При районните технически служби на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се учредяват районни градоустройствени съвети в състав, определен в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 29. В съгласие с целите на градоустройството районните градоустройствени съвети вземат обосновани решения по следните предмети относно населените места в обсега на районната техническа служба на министерството:

1. Установяват временни строителни забрани в определени квартали, зони, части или местности на населените места, във връзка със създаване на градоустройствени или регулационни планове.

2. Одобряват по спешност регулационни и нивелетни планове за отделни квартали или части от квартали, когато, поради неотложна нужда, се налага те да добият веднага сила.

3. Вземат решения по всички други предмети, посочени в този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му.

Решенията на районните градоустройствени съвети по точки 1 и 2 се одобряват със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Решенията по точка 3 влизат в сила от деня на обнародване на заповедта на министъра в «Държавен вестник».

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 30. При народните съвети на градовете: София, Пловдив, Варна, Русе, Бургас, Стара Загора, Плевен, Димитровград и Димитрово се учредяват градски градоустройствени съвети в състав, определен в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 31. Градските градоустройствени съвети изпълняват за съответните градове функциите на районните градоустройствени съвети.

Градските градоустройствени съвети при Столичния народен съвет и при народните съвети на Пловдив, Варна, Димитровград и Димитрово вземат решения и по следните предмети:

1. Установяват задължителни строителни линии, квартално-строителни разрешения, силуетни очертания и фасади за отделни сгради или за всички сгради по определени улици и площади, в отклонение от действащите строителни правила.

2. Установяват за обществени монументални сгради, както и за сгради, които представляват строителна или архитектурна особеност, строителни правила в отклонение от действащите такива.

Решенията на съвета по горните точки се одобряват със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството след мнение на съвещателната колегия при министерството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 32. Градски градоустройствени съвети могат да се учредяват и при общинските народни съвети на други градове, които вече имат или предстои да се снабдят с градоустройствени планове по обосновано искане на народния съвет, одобрено от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Съставът на тези градски градоустройствени съвети се определя в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 33. При Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се създава съвещателна колегия от компетентни лица, съставът, устройството и функциите на която се определят с наредба на министъра.

Съвещателната колегия е постоянен съвещателен орган на министерството по въпросите във връзка с приложението на този закон.

Съвещателни колегии могат да се създадат и при градските народни съвети, които имат свои проектантски технически организации със значителна творческа работа, по решение на управата на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Съставът, устройството и функциите на тези съвещателни колегии се определят с наредба на министъра.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«III. Регулационни планове

Чл. 34. Урегулирането на населените места се извършва чрез улично-регулационни и дворишно-регулационни планове.

Регулационните планове трябва да отговарят на всички технически изисквания и обществени нужди в съгласие с целите на градоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 35. Уличната регулация установява улиците, площите, корекциите на реки, водните течения и площи, терените за обществени нужди и строежи, свободните площи (градини, паркове, зелесания и др.), строителните линии към улиците, строителните зони и изобщо всички мероприятия, с които се осъществяват целите на градоустройството.

С уличната регулация на градовете, санаторно-курортните места и работническите селища се установяват вътрешни квартални градини за обществено ползуване с очертания и размери съобразно големината на квартала и възможностите за застрояване на парцелите.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 36. Отчуждения за мероприятия, които се осъществяват въз основа на улично-регулационния план, могат да се извършват само по реда на този закон.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 36, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 37. Дворичната регулация установява строителните парцели и определя кому се отреждат тези парцели.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 37, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 38. Правилата за съставяне, изработване, одобрение и изменение на улично-регулационните и дворично-регулационните планове се установяват в правилника за приложение на този закон. В правилника се установяват и правилата относно отреждане, съответно отстъпване на парцели в обществен терен вместо отчуждения имот по дворично-регулационния план и издаване на нотариални актове за тези парцели; установяване и отреждане на съсобствени парцели, реда и начина за прекратяване на тази съсобственост и облекченията, които се правят на съсобствениците в този случай.»

Разположението, широчината и очертанията на улиците и обществените места, както и размерите и очертанията на строителните парцели в населени места с историческо, битово или старинно значение, или квартали, или улици с такова значение в други населени места, се установяват със самите регулационни планове.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 38, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 39. Недвижимите имоти, отредени съгласно улично-регулационните планове за мероприятия на народните съвети, другите държавни учреждения и предприятия, кооперациите и политическите и обществени организации, както и недвижимите имоти, придадени към парцели на други лица по дворично-регулационния план, се считат отчуждени по силата на самата регулация.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 39, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 40. Парцелите по дворично-регулационния план не могат да се разделят, по съдебен ред или чрез доброволна делба, на части с размери по-малки от предвидените по действащите разпоредби. Такива части не могат да бъдат предмет на отчуждителни сделки, на завети и на придобивна давност. Такива части от парцели могат да бъдат предмет на отчуждителни сделки и на завети, ако се включват в съседен парцел, при спазване на действащите разпоредби.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 40, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 41. Влезлите в сила улично-регулационни и дворично-регулационни планове се прилагат от техническите служби при народните съвети под ръководството и надзора на техническите служби на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 41, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 42. Въз основа на улично-регулационните планове се осъществяват мероприятията на:

1. Общинските народни съвети, като: прокарване на улици и булеварди; създаване на площи и вътрешни квартални градини за обществено ползване; създаване на градини и паркове; водни площи, корекции на реки и водни течения; терени и сгради за комунални предприятия; създаване на индустриални квартали и квартали за застрояване с обществени жилищни комплекси; направа на дом на общинския народен съвет; направа на физкултурни центрове, стадиони и спортни площи, пазарища, бани, хали, училища, театрални салони, здравни центрове, болници, детски домове, ясли и градини и други детски учреждения, противопожарни защити, гробища; направа на всякакви сгради и строежи за нуждите на народните съвети и други от този род.

2. Околийските и окръжни народни съвети и другите държавни учреждения и предприятия, като: направа на всякакви сгради и строежи и създаване на терени за нуждите на тези учреждения и предприятия, създаване на индустриални квартали и квартали за застрояване с обществени жилищни комплекси и други от този род.

3. Кооперациите и политическите и обществени организации, като: направа на всякакви сгради и строежи и създаване на терени за нуждите на тези учреждения, предприятия и организации и за осъществяване на обществените им задачи.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 42, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 43. Народните съвети и съответните учреждения, предприятия и организации осъществяват мероприятията си по предходния член съобразно с предвиденията на държавния народостопански план.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 43, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 44. Недвижимите имоти, отредени за мероприятията на народните съвети, другите държавни учреждения и предприятия, кооперациите и политическите и обществени организации, се заплащат по цени съгласно закона за държавните имоти, определени по време на извършването на оценката.

Не се дължи обезщетение за незаконно направените строежи. Правилата относно: реда и начина за извършване на оценки; плащане на дължимото обезщетение и лихвите върху него; издаване на изпълнителни листове; обезщетяване на собствениците чрез отстъпване на друг недвижим имот и издаване на нотариален акт за него; преминаване на вещните и данъчни тежести от отчуждения върху отстъпения имот; заемане на отчуждените имоти; съставяне на актове-протоколи и издаване на нотариални актове за отчуждените имоти — се установяват в правилника за приложение на този закон.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 44, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 45. В имотите, отредени за мероприятия по улично-регулационния план, се допуска извършването на временни строежи и ремонти, определени в правилника за приложение на този закон.

Правилата относно обезщетенията за тези строежи и ремонти се установяват в правилника.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 45, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 46. Отчуждените по дворично-регулационните планове недвижими имоти трябва да бъдат заети в срок от 2 години, начина от деня на влизане в сила на регулацията.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 46, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 47. Ако между заинтересуваните страни не се постигне съгласие относно обезщетението, отчуждените по дворично-регулационния план недвижими имоти се заплащат съгласно чл. 44, алинеи първа и втора. Когато се постигне съгласие, то трябва да бъде изразено в нотариално заверено заявление.

Длъжник е собственикът на парцела, към който се придават местата и подобренията в тях, както и всеки последващ приобретател на парцела.

Правилата относно: реда и начина за извършване на оценки; обезщетяване на собствениците; плащане на дължимото обезщетение и лихвите върху него; издаване на изпълнителни листове; заемане на придадените недвижими имоти и издаване на нотариални актове за тях — се установяват в правилника за приложение на този закон.»

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 47, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 48. Вземанията за отчуждени недвижими имоти по дворично-регулационния план се погасяват с изтичане на 5-годишна давност. Началото на давностния срок се брои от деня на изтичане на срока за заемане на имотите. Искането за извършване на оценка прекъсва давността.

От деня на влизане на оценката в законна сила тече 5-годишна погасителна давност, от която се изключва времето, което влиза в срока по чл. 46.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 48, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«IV. Нивелетни планове»

Чл. 49. Нивелетният план на населеното място установява наклоните на улиците, процадите, градините, парковете и пр., с оглед на правилното оттичане на водите, удобно и безопасно движение и транспорт и изискванията на градската естетика.

Правилата за изработване, одобрение и изменение на нивелетните планове се установяват в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 49, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 50. Влезните в сила нивелетни планове се прилагат от техническите служби при народните съвети под ръководството и надзора на техническите служби на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 50, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 51. Собствениците на недвижимите имоти се обезщетяват от общинския народен съвет заради вредите, причинени им от приложението на влезните в сила нивелетни планове.

Правилата относно реда и начина за определяне на обезщетението и плащане на същото се установяват в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 51, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«V. Застрояване»

Чл. 52. Застрояването на населените места става с оглед на тяхното цялостно архитектурно-градоустройствено изграждане и оформяване по строителни правила, установени в правилника за приложение на този закон.

Строителните правила, доколкото не се съдържат в правилника, се установяват със строителните правилници на населените места.

Строителните правила се прилагат независимо от съществуващи сервитути, които налагат друг начин на застрояване. Собствениците на господстващия имот се обезщетяват от собствениците на служащия имот по реда, установен в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 52, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 53. Строителните терени в населените места, с оглед на целите и начина за застрояване, се разделят на зони.

Зоните и техните граници, за населени места, снабдени с градоустройствени планове, се определят с тези планове, съответно с уличните регулации и строителните правилници.

Зоните и техните граници, за населени места, които нямат градоустройствени планове, се определят с уличните регулации и строителните правилници.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 53, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 54. Правилата относно квартално-застроявателните и улично-фасадните планове; преобразуването на заварени сгради; съставът и функциите на архитектурните комисии; строителните разрешения и строителният надзор — се установяват в правилника за приложение на този закон.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 54, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 55. Строежът в съсобствен парцел може да се разреди и по искане само на един от собствениците, въз основа на надлежни планове за цялостно застрояване на парцела, които да предвиждат отделно жилище или жилищна постройка за всеки от съсобствениците, съответни на дела им в съсобствеността.

Редът и начинът, по който се определят дяловете на съсобствениците в парцела и съответните на тези дялове жилища или жилищни постройки, както и условията, които трябва да се изпълнят във връзка с това застрояване, се установяват в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 55, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«ЧАСТ ТРЕТА»

ОБЩИ БЛАГОУСТРОЙСТВЕНИ МЕРОПРИЯТИЯ

I. Водоснабдяване и канализация

Чл. 56. Начинът за водоснабдяване на населените места се определя от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството след вземане мнение на съвещателната колегия. Използването на водите за водоснабдяване се предпочита пред използването им за други цели.

Проучванията относно водоизточниците се извършват под ръководството и надзора на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.

Министерството се грижи за запазване чистотата на водните течения.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част трета и чл. 56, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 57. Водоснабдяването на населените места става въз основа на общ и подробни изпълнителни водоснабдителни планове.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 57, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 58. Канализацията има за цел подземното отвеждане на нечистите и дъждовните води извън строителните граници на населените места, тяхното пречистване, обезвреждане и използване; пресушаването на мочурливи и блатисти места; понижаване нивото на подпочвените води и изобщо оздравяване плсцта на населеното място и неговата близка околност.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 58, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 59. Канализацията на населените места става въз основа на общ и подробни изпълнителни канализационни планове.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 59, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 60. Недвижимите имоти, необходими за извършване на водоснабдителни и канализационни съоръжения, се отчуждават със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството по обосновано искане на управата на общинския народен съвет.

В случая се прилага съответно и чл. 44. Местата, необходими за охранителни райони около водохващанията, резервоарите и другите водоснабдителни и канализационни съоръжения, ако отчуждението им не е необходимо — се използват при условия, определени от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 60, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 61. Надзорът в здравно отношение, във връзка с проучване на водоизточниците и водите и използването на водопроводни и канализационни инсталации и съоръжения, принадлежи на Министерството на народното здраве.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 61, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 62. Правилата относно: изработването и одобрението на общите и подробни водоснабдителни и канализационни планове; проучването, проектирането, строежа, разпирението и поддържането на водопроводни и канализационни инсталации и съоръжения в обществените и частни имоти; условията за ползване на същите инсталации и съоръжения; таксите, които се събират в тези случаи; изискванията, на които трябва да отговарят материалите за водоснабдителни и канализационни строежи и начина на доставката им; начините за пречистване и използване на каналните води; мерките за запазване чистотата на водните течения; задълженията на народните съвети, другите държавни учреждения и предприятия, кооперациите и по-

литическите и обществени организации и частните лица, във връзка със строежа, разширението, поддържането и ползването на водопроводните и канализационни инсталации и съоръжения и пр., се установяват с правилник, одобрен от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 62, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«II. Надземно и подземно устройство на улиците и площадите

Чл. 63. Улиците и площадите се благоустрояват въз основа на установени напречни профили.

Профилите се установяват с:

- а) градоустройствени планове;
- б) профилни планове, одобрени съгласно правилника за прилагане на този закон;
- в) нивелетни планове;
- г) типови планове на министерството.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 63, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 64. Под терена на улиците, площадите и другите обществени места се строят водопроводни, канализационни, телефонни, електроснабдителни и други обществени съоръжения. Редът и начинът за напрана на тези съоръжения се определят с правилник, одобрен от министъра на комуналното стопанство и благоустройството в съгласие със съответните министерства и ведомства.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 64, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«III. Устройство на зелени и свободни площи

Чл. 65. Зелени и свободни площи се създават съобразно предвиденията на градоустройствените и улично-регулационните планове.

Тези площи се устройват по планове съгласно правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 65, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«IV. Устройство на масов обществен транспорт в населените места

Чл. 66. Мрежата за масов, релсов и безрелсов, обществен транспорт в населените места се изгражда по планове и този превоз се устройва съгласно правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 66, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

НАКАЗАТЕЛНИ, ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

I. Наказателни разпоредби

Чл. 67. Който наруши този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му, както и решенията, заповедите, предписанията и изобщо разпоредбите, основани на същите — ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание — се наказва: за пръв път с глоба от 1.000 лв. до 10.000 лв.; ако същото нарушение се повтори, съответно продължи — с глоба от 10.000 до 20.000 лв., а ако същото нарушение се потрети, съответно продължи — с глоба от 20.000 до 50.000 лв. Ако нарушението продължава и след това — виновните се наказват с тъмничен затвор до 1 година. С наказанията по предходната алинея се наказват и изпълнителите и техническите ръководители на строеж, който се извършва без надлежни строителни книжа или при неспазване на същите.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на част четвърта и чл. 67, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 68. Длъжностно лице, което не изпълни или изпълни лошо, неточно или несвоевременно задължения, които му са

възложени по този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му, както и с решения, заповеди, предписания и изобщо с разпоредби, основани на същите — ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание — се наказва, освен дисциплинарно, още и с глоба от 1.000 до 50.000 лв.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 68, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 69. За нарушенията по членове 67 и 68 се съставят актове от длъжностни лица от съответните служби при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството, при народните съвети или от органите на народната милиция.

Ако нарушителят отсъства, не желае или не може да подпише съставения акт — съставителят отбелязва това в акта в присъствието на двама свидетели.

Съставените по горния ред актове съставляват пълно доказателство за изложеното в тях до доказване на противното.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 69, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 70. Съставените актове за нарушения по чл. 67 се представят незабавно от управата на общинския народен съвет, а актовете за нарушения по чл. 68 — в Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.

В случаите, когато се предвижда по-тежко наказание от глоба, актът, заедно с образуваната преписка, се изпраща на съответния прокурор за възбуждане на наказателно преследване.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 70, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 71. Въз основа на съставените актове министърът на комуналното стопанство и благоустройството — за нарушения по чл. 68, съответно управата на общинския народен съвет — за нарушения по чл. 67, ако намерят, че има основание, издават наказателно постановление за налагане на глобата.

За тези наказателни постановления се прилагат разпоредбите на книга VI, глава V, от закона за наказателното съдопроизводство. Наказателните постановления за глоба до 5.000 лв. не подлежат на обжалване.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 71, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«II. Преходни разпоредби

Чл. 72. Относно незавършените до влизане в сила на този закон производства по създаване на улични и дворищни регулации и нивелетни планове вадат съответните досегашни законни разпоредби.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 72, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 73. Относно незавършените до влизане в сила на този закон производства по определяне на обезщетения за недвижими имоти, отчуждени по законите, посочени в чл. 79 — важат съответните досегашни законни разпоредби.

Относно способите за обезщетяване на правоимащите, плащане на дължимото обезщетение и лихвите върху него, издаване на изпълнителни листове, заемане на отчуждените имоти и съставяне на актове-протоколи и издаване на нотариални актове за тях и пр. — важат разпоредбите на този закон и правилника за приложението му.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 73, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

Чл. 74. Сключените до влизане в сила на този закон покупки-продажби на реални части от парцели, недопустими по съответните законни разпоредби, се считат сключени за идеални части, съответстващи на реално продадените части от парцелите, освен ако по действущите разпоредби реално продадената част може да бъде обособена в самостоятелен парцел.

Споровете относно размера на съответстващите идеални части се разрешават по съдебен ред.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 74, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«III. Заклучителни разпоредби

Чл. 75. В случаите, когато с този закон, и указите, правилниците и наредбите по приложението му или с решения, заповеди, предписания, постановления и пр., основани на същите, се създават съоръжения за: напрана, поддържане или премахване на съоръжения; напрана, поддържане или премахване на посадения; извършване, поддържане или премахване на работи в интерес на градоустройството, здравеопазването, чистотата, естетиката и сигурността и други подобни, и тези задължения не бъдат изпълнени или не бъдат изпълнени както трябва — работите, съоръженията и пр. се извършват, поставят, правят, поддържат и премахват от общинския народен съвет за сметка на собствениците на съответните недвижими имоти.

Изразходваните суми се събират от собствениците-дължници по реда на закона за събиране на данъците и другите държавни вземания.

За неизпълнение на задълженията по алинея първа може да се забрани използването и обитаването на всички сгради, постройки, съоръжения и пр. в съответния недвижим имот по реда, установен в правилника за приложение на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат подзаглавието и чл. 75, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 76. По всички производства за оценки и определяне на обезщетения; по производствата за създаване, одобрение и изменение на регулационни и нивелетни планове, а така също за: издаване, вписване и обезсилване на нотариални актове; учредяване, преминаване и заличаване на ипотеки и други вещни тежести; издаване на изпълнителни листове на правоимащите; въводи във владение; извършване на доброволна делба, съдебна делба и публична продаж на съсобствени парцели по този закон и указите, правилниците и наредбите по приложението му — не се събират мита, налози, берии, такси, герб, фонд «Съдебни сгради», данък по чл. 7 от закона за приходите и разходите на народните съвети и други от този род.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 76, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 77. За приложение на този закон, най-късно в тримесечен срок от обнародването му, ще се издаде правилник, приет от Министерския съвет и утвърден с указ.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 77, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 78. По приложението на този закон ще се издадат строителни правилници за отделните населени места, одобрени за София — от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството; за другите градове, санаторно-курортните места, населените места с историческо, битово или старинно значение и населените места с индустриален характер — със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, въз основа на решение на Върховния градоустройствен съвет, и за останалите населени места — със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Правилниците за София, другите градове, санаторно-курортните места, населените места с историческо, битово или старинно значение и населените места с индустриален характер влизат в сила от деня на обнародването им в «Държавен вестник», а правилниците за останалите населени места — от деня на обнародване на заповедта на министъра за одобрението им в «Държавен вестник».

Правилникът за София ще се издаде най-късно в тримесечен срок от обнародване на този закон, а правилниците за останалите населени места — най-късно в шестмесечен срок от влизане в сила на този закон.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 78, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 79. Този закон отменя: закона за благоустройството на населените места, наредбата-закон за застрояване на ст. София, наредбата-закон за одобрение на общия градоустройствен план на Столичната голяма община (Голяма София), закона за приложение на общия градоустройствен план на Столичната голяма община (Голяма София), закона за градоустройствен съвет при Столичната голяма община, закона за групиране и цялостно застрояване на парцелите в Столичната голяма община, закона за градоустройствен съвет на гр. Димитровград, закона за градоустройствен съвет на гр. Пловдив, закона за водо-

снабдяване и канализация, както и общите и особени закони и законни разпоредби, а така също решенията от общ характер на градоустройствения съвет на София, които му противоречат.

Общият градоустройствен план на голяма София, с всичките му изменения и допълнения, запазва действието си.

Редът за извършване и одобрение на кадастъра, по закона за кадастър и комасация, не се прилага за кадастралните планове в строителните граници на населените места.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 79, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 80. В закона за жилищното строителство и стопанстване на жилищния фонд, след чл. 17, се прибавя следният нов

«Чл. 17-а. В селата, по реда на чл. 15, могат да бъдат отчуждавани незастроени парцели за бездомни местни жители, ако собственикът им притежава други парцели в същото населено място, достатъчни за неговите и на семейството му жилищни и стопански нужди. Незастроени се считат парцелите и с временни или второстепенни постройки, съгласно закона за планоно изграждане на населените места.

Правилата относно условията, реда и начина за отстъпване на тези имоти на бездомни местни жители; издаване на нотариални актове за тях, редът и начинът за застрояването им с жилищни сгради и пр. се установяват в правилника за приложението на закона.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 80, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Михаил Геновски (з): (Чете)

«Чл. 81. Този закон влиза в сила три месеца след обнародването му в «Държавен вестник».

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 81, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на следната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за разделяне територията на републиката на окръзи.

Преди да пристъпим към докладване на законопроекта, ще дам думата на двамата записали се да говорят по второто четене на законопроекта др. Владимир Димчев и др. Георги Божков.

Първ има думата др. Владимир Димчев.

Владимир Димчев (к): (От трибуната) Другари и другарки народни представители! След снощната реч на народния представител др. Борис Стефанов бурното на нашата парламентарна група и бурното на парламентарната група на Българския народен земеделски съюз направиха съвещания относно преценката на тази реч. Бюрото на нашата парламентарна група ме натовари да изляза пред вас, да направя една критика на тази реч и да изкажа нашето неодобрение на изнесеното от др. Борис Стефанов.

Първо, др. Борис Стефанов излезе да говори от името на парламентарната група на Комунистическата партия. Трябва да заявя, като член на бюрото на нашата парламентарна група, че бюрото на нашата парламентарна група не го е натоварила да излиза и да заангажира името на нашата парламентарна група. Това е негова основна грешка.

Второ, когато говори, той заяви буквално: «От името на добруджанските депутати предлагам на Великото народно събрание да вземе пред вид» и пр. и поиска от народните представители да гласуват за два окръга — Силистра и Добрич — и някак си той в тия свои изказвания обособи добруджанските народни представители като една отделна парламентарна група.

Това е съвършено неправилно. В нашия Парламент няма групи на отделни области, а има един единен Парламент, една единна парламентарна група на Комунистическата партия и такава на Българския народен земеделски съюз. Никой тук не отива по отделните интереси на една или друга област, схващани тесногърдо, егоистично. Всеки трябва да разглежда въпросите като народен представител, като представител на своята партия — на Българската комунистическа партия, на Българския народен земеделски съюз, или като представител на Отечествения фронт.

Обособяването на отделни, по области, парламентарни групи е съвършено неотечественофронтско, не е партийно, не е и патриотично.

Един народен представител: Не е и конституционно.

Владимир Димчев (к): Това е също така една голяма грешка в изказването на др. Борис Стефанов.

И най-тежката му грешка бе, когато той, в голямото си увлечение непременно да убеди народното представителство, че е необходимо нужно, че е извънредно наложително непременно Добрич и Силистра да станат окръзи, направи следните изъяснения: «Но ако нашата област и сега бъде пренебрегната и изоставена като колония, която може да бъде присъединена

към друг център, това ще създаде голямо разочарование, и не само голямо разочарование, но ще донесе големи затруднения за повдигането на тази област във всяко отношение.»

Днес, при отечественофронтовската власт, да говориш, че нашата народна власт може да има отношение към Добруджа като към колония, това не само е неправилно, не само не е отечественофронтовско, не само не е партийно, но главно това е и открито вражеско изказване.

Бюрото на нашата парламентарна група намира, че тия неговите изказвания не само са неправилни и неотечественофронтовски, но че те са и вражески. Ние гласувахме Димитровската конституция и в нея дебело подчертахме равноправното на всички граждани, равноправното и на всички народни малцинства. Ние премахнахме всички привилегии.

От друга страна неговите изказвания са неправилни, защото не може да се свърже въпросът за управлението и за грижите на народната власт с туй дали тя ще направи известен град окръг или не. Политиката на нашето народно Правителство, на нашето Народно събрание е еднакво грижлива за интересите на всички народни маси от различните краища на България. Нещо повече — вие сте свидетели, че с гласуването на петгодишния народостопански план, с всички мероприятия, които организира нашата народна власт с одобрението на Народното събрание, особено големи грижи се полагат и за помашкото население в Родопите, и за населението в Добруджа — напояване, електрификация и пр. — грижи, които се полагат за бързото издигане в материално и духовно отношение на добруджанското население.

И сега да се говори, че ако не направим Добрич и Силистра окръжни градове, ние ще се отнесем към Добруджа като към колония, очевидно това е едно вражеско изказване от един наш комунистически народен представител.

От друга страна това не е и вярно, това не отговаря на истината.

Аз не искам да бъда дълг в своите изказвания. Всеки депутат има право, съгласно чл. 29 от нашата Конституция, да се изказва свободно. Той не подлежи на наказване за своите изказвания, но той се намира под контролата, първо, на своята парламентарна група, второ — на Парламента.

Министър Добри Терпешев: И на избирателите.

Владимир Димчев (к): Да, и на избирателите. Затуй сме предвидили в чл. 64 от Конституцията правото на отзыв. Когато един народен представител, който не отговаря по закон за своите изказвания, започне тук да приказва вреди-некипели, когато започне да прави изказвания ясно вражески, тогава неговите избиратели имат право, Националният съвет на Отечествен фронт има право да иска неговото отзоваване от Парламента. Той се намира непрекъснато под контрола на Парламента, на парламентарната си група, на партията си, той е и под контролата на своите избиратели.

Не може да се приказва така — че населението там, в Добруджа, пред вид на туй, че парламентарната ни комисия излиза с предложение, че Добрич и Силистра не могат в този момент да бъдат създадени като окръзи, ще остане с впечатление, че Великото народно събрание има особени, неправилни отношения към добруджанското население. Всяко такова изказване в тая насока води дотам.

Имайки всичко това пред вид, бюрото на нашата парламентарна група, в унисон с бюрото на парламентарната група на Българския народен земеделски съюз, изказва неодобрение на споменатата реч на др. Борис Стефанов, намира я за крайно неправилна, за неотечественофронтовска, за вражеска. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител др. Георги Божков.

Георги Божков (з): (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Вчера при разглеждане на законопроекта за разделяне територията на републиката на окръзи взе думата между другите и др. Борис Стефанов, чието изказване остави тигосно впечатление, създаде недоумение и неодобрение всред присъстващите народни представители в пленума на Народното събрание.

Разглеждайки плачевното положение на Добруджа през румънското, фашистко време и през българското фашистко време до 9 септември, в желанието си да ни убеди в необходимостта да се създаде един окръг с Добрич като административен център, който по-добре ще администрира Добруджа, отколкото Варна, той излезе много надалече и направи един извод — че ако не бъде създаден такъв един окръг, колониалният характер на Добруджа не би се променил и при днешното отечественофронтовско управление.

Нима др. Стефанов е чужд на онова, което народното Правителство направи за Добруджа? Нима е отбягнало от неговия поглед машинизирането на тамошното земеделие? Нима електрификацията, която се извършва в Добруджа, не е дело на Отечествен фронт и на народното отечественофронтовско Правителство? Нима железопътните линии, които се прокарват, каналите, които се прокопават, нима всички мероприятия, предвидени в петгодишния народостопански план за Добруджа, са чужди на тоя изтъпнат деятел в Добруджа, член на Българската комунистическа партия, неин народен представител и един от големите дейтели в Добруджа?

Всичко това буди действително една голяма изненада, учудване всред нашата парламентарна група, и в унисон с

неодобрението, което изнесе др. Владимир Димчев, и аз също така, от името на парламентарната група на Българския народен земеделски съюз, изказвам неодобрение на направеното изказване от др. Борис Стефанов и заявявам, че го намираме за неправилно, за неотечественофронтовско и вражеско. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата др. Борис Стефанов.

Борис Стефанов (к): (От трибуната) Другарки и другари народни представители и народни представители! Вземам думата, за да саморазкритикувам пред вас и пред българския народ грубите политически грешки, които вчера в своята реч направих. Грубите политически грешки се състоят в това, че в речта си аз изпуснах из пред вид всичко онова, което отечественофронтовската власт направи за Добруджа досега и има всичкото желание да направи за този край. Изпуснах изпред вид, че отечественофронтовското Правителство, когато е решавало въпроса за несъздаването на окръжни центрове в Добруджа, се е ръководило от интересите не само на цялата страна, но и от интересите на добруджанското население. Изпуснах из пред вид, че не това — че има ли или няма да има в Добруджа два административни центъра, ще бъде решаващо за развитието на Добруджа в политическо, икономическо и културно отношение, а ще бъде решаващ фактът, че у нас имаме народна отечественофронтовска власт, че нашето Правителство е имало, има и ще има всички грижи, за да ускори развитието на Добруджа, за да настигне тя в най-скоро време по-напредналите области в нашата страна и да стане действително «златна Добруджа», житница на България.

Благодарение на всички тия опущения аз дойдох в своята истина много набързо приготвена реч до погрешни и недопустими заявления. Моето заключение е още по-голяма и сериозна, груба политическа грешка. Думата е за това, което се говори преди малко — за колония. Аз допусках, че и днес, при отечественофронтовската народна власт, при несъздаването на нови административни центрове в Добруджа, тя отново, както бе под робството на румънските капиталисти и чокони и на българските фашисти, които я третираха като колония, ще бъде третирана и от отечественофронтовската власт като колония.

Аз съжалявам твърде много за направените груби политически грешки в една кратка реч, ръководен само от лошо разбиране интереси на добруджанското население. Вместо да разясня правилността на политиката на нашето народно отечественофронтовско Правителство, станах изразител на нездравни тенденции за нашето отечественофронтовско Правителство в Добруджа — една изостанала не по своя вина област. За нея, йовтарям, то е положило, полага и ще полага всички грижи за бързото и развитие до уровня на напредналите области в нашата страна.

В речта си аз си позволих да говоря от името на несъществуваща група на добруджански депутати, с което също така допуснах груба грешка.

Аз осъждам допуснатите от мене грешки във вчерашната ми реч. Считам за нужно да заявя това открито пред Народното събрание.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата подпредседателят на Министерския съвет др. Добри Терпешев.

Министър Добри Терпешев: Другарки! Позволете от името на Правителството да дам съвсем кратки обяснения. Правителството, когато реши да раздели страната на окръзи, не лесно можа да се спре именно на тези окръзи. То имаше пред вид, че могат да се повдигнат такива въпроси — за увеличаването броя на окръзите — да се повдигнат въпроси и от местен характер. Но Правителството за дадения момент, след известни разсъждения, се установи на това, че ние не бива да отиваме към много голямо раздробяване. Можем да отидем примерно до 15 окръга, като разделим големите области в миналото по на две и да направим така, щото тези окръзи да бъдат притегателна сила за околните, да им влияят както икономически, така и политически и културно, да са свързани със съобщения, да са такива съобщителни възли, които имат известни традиции вече, очертани се като ръководещи политически, стопански и културни центрове.

За последната корекция. След като Министерският съвет чу мнението на законодателната комисия, съгласи се с комисията да се раздели бившата Врачанска област на два окръга. Видин е стар политически център, доста отдалечен от Враца. Смята се, че ще бъде разделена тази област почти наравно и ще бъде по-добре обхваната тя и по-добре обслужвана. Разбира се, може би и това деление да не е най-доброто, но Министерският съвет смята, че то всестани за дадения етап е най-доброто. Министерският съвет се съгласи с предложението на законодателната комисия да се направи и друга корекция — вместо Кърджали, както беше първоначалното предложение на Министерския съвет, окръжен център да бъде Хасково. Аз вече споменах за тези съображения.

Както вам е известно, Кърджалийският край е много гъсто населен, но не с българско население. Те пожелаха да се изселят изцяло. Поддали са заявление. Очевидно е, че ние ще уважим това тяхно желание. Следователно сега ние не знаем каква точно физиономия ще може да вземе този Кърджалийски район по-нататък. За нас той е извънредно много интересен край. Народните представители знаят какво се направи за този край. Самото местно население също знае какво се направи за

този край от нашата власт. Турското население най-добре знае какво е направено от нашата власт. Аз бях там, другари и другари, и с очите си видях да се носи в къщи олио цели котли от по 10 литра. Редица къщи просто са се обърнали на магазини с басми и пр., тогава когато нашето население, добруджанско и друго — да не говоря за градското — не може да получи тези продукти. Правителството имаше политика с 38. постановление на Министерския съвет да помогне на Добруджанския и Родопския край. И за Родопския край специално се направи не малко.

Правителството смята, в съгласие със законодателната комисия, че ние нямаме кадри в Кърджали да оглавим един окръжен център — редом с другите обстоятелства, за които вече споменах. Хасково продоволствува този край с кадри и следователно политически и стопански е целесъобразно Хасково да бъде центърът, в който влиза и Димитровград, който извънредно много сега се нуждае от по-близко ръководство на нашия държавен апарат. И очевидно едно окръжно ръководство, укрепено, ще може по-добре да помогне на Димитровград и по-добре ще помогне и на самия Кърджалийски район. Няма, разбира се, с нищо да се отслаби Кърджали политически, културно. Правителството няма намерение да вдига от Кърджали каквото и да било създадено учреждение. Очевидно ще се съгласим със създаването там може би на още учреждения, които да обслужват местното население. Но административен център на окръга ние смятаме, че е правилно да бъде Хасково.

Също така, по същите съображения правителството, в съгласие със законодателната комисия, взема такова становище и за Добруджа. Мене ми се струва, че именно депутатите от Добруджа най-добре знаят грижите на Правителството. Не е направено за Добруджа всичко, разбира се, което трябва да се направи, твърде много е изостанала Добруджа. Който е ходил в Добруджа, другари, не е могъл да не излезе с болка за тоя прекрасен народ, за тоя прекрасен кът на нашата родина. Там училища няма, там учители няма, там въобще жилища хората нямат като света. Правителството има пълното съзнание и то ще прави твърде много за Добруджа.

Остава въпросът, трябва ли да разпокъсваме ние Добруджа, да й създадем два малки центъра, както тук се предложат? Правителството е убедено, особено след вчерашните изказвания, че такава тенденция за обособяване на Добруджа отделно със свои окръзи е свършено потресна, свършено неправилна и пакостна за дадения момент — прямо пакостна!

Как може да се поддържа граница със специална Добруджанска област, отделена от нашето отечество? Как може да се поставя така въпросът: Добруджа за добруджанците, сякаш!

Още веднаж ние се убедихме, че трябва да се заличи такава една граница, да не съществува повече такова схващане на добруджанците, че някой ги дели, че към тях има някаква особено отношение. Поради това именно те трябва да бъдат към такива центрове, какъвто е Варна — културен център, гдето може действително да се укрепи едно ръководство, и политическо, и стопанско, и културно, което действително може да помага и на Добрич, и на Балчик, и на Генерал Тошево, и на Тервел, за тяхното политическо, стопанско и културно повишаване. Варна трябва да бъде задължена като непосредствен представител на централната власт, най-близко в съседство с тая изостанала наша провинция там, да й помага.

Същото се отнася и за Русе, който е също един културен център, стопански център, с пролетариат, който ние не на думи, а на дело трябва да признаваме, че е ръководеща сила у нас, който ще влияе на тия дребни селски околии.

Ние смятаме, че именно така, както е предложен законопроектът, трябва да бъде приет, разумно е да бъде приет.

Другари! Ние, Правителството, не смятаме, че това разпределение ще бъде завинаги така. Принципно ние приехме да създаваме окръзи. Нищо няма да ни пречи след година или две, когато видим, че сме сбъркали, или когато нуждите наложат например Кърджали да бъде окръжен център, да го направим такъв. И той сигурно ще бъде такъв. Никакво съмнение няма у мене, па и в Министерския съвет, че Кърджали трябва да се развие, и ще се развие, и ще стане окръжен център, когато нуждите наложат това. Има Правителство, има там народ, ще има Парламент, ще се постави, ще се обсъди тоя въпрос. При наличието на данни, ясно е, може да се създаде и Кърджалийски окръг.

Може да се наложи по-нататък и Добрич да стане окръжен център, но не като център на Добруджанска провинция, а просто по необходимост, защото трябва централната власт да има там по-близко свое ръководство. Може и там, може и в Силистра, може би и в Марек, както казаха някои. Ние ще мислим.

Сега се постави въпросът за създаване на окръзи. Ние приехме сега това число окръзи и от финансови съображения, и от политически съображения — да имаме все пак здрави центрове — и от стопански, и от всякакви други съображения.

Правителството не е такова, което да не се вслушва в нуждите на хората. Но вие знаете: проявяват се такива местни сепаратизми, които могат да ни доведат дотам, щото всяка околия да иска да стане окръг. А това е невъзможно — вие сами ще се съгласите.

Ето защо, давайки това кратко разяснение от името на Правителството, аз още веднаж моля да се приеме законопроектът на второ четене така, както се предложи на първо четене. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Разискванията са приключени. Пристъпваме към гласуване на законопроекта на второ четене.

Моля докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

ЗАКОН

за разделяне територията на републиката на окръзи.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

«Чл. 1. На основание чл. 47, алинея втора, от Конституцията на Народната република България, създават се окръзи, като административни единици по-големи от околните.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Преди да гласуваме чл. 2, понеже има няколко предложения — от народните представители Борис Стефанов и Александър Ковачев за създаване окръзи с центрове Добрич и Силистра и от марекския народен представител Васил Милушев за създаване окръг с център Марек — аз питам др. Ковачев настоява ли на своето предложение?

Александър Ковачев (з): Оттеглям предложението си.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другарят Борис Стефанов?

Борис Стефанов (к): Да.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другарят Милушев?

Васил Милушев (к): И аз също оттеглям предложението си. Събрах сведения от всички подписали и те казаха, че го оттеглят. (Веселост)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля др. докладчик да продължи

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

«Чл. 2. Окръзите са: Софийски, без гр. София, Врачански, Видински, Плевенски, Горнооряховски, Русенски, Варненски, Шуменски, Бургаски, Ямболски, Старозагорски, Хасковски, Пловдивски и Горноджумайски.

Град София представлява отделна административна единица, подчинена направо на централните органи на държавната власт и управление.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 2 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

«Чл. 3. С указ на Президиума на Народното събрание ще бъде определено кои околии ще влизат в състава на всеки окръг.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

«Чл. 4. Възлага се на Президиума на Народното събрание, по предложение на Правителството, да съобрази устройствените закони със създаденото по настоящия закон териториално деление на Народната република.»

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Павел Цолов (к): (Чете)

«Чл. 5. Настоящият закон влиза в сила от деня на обнародването му в «Държавен вестник».

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония другари народни представители, които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Председателят Райко Дамянов заема председателското място)

Председател Райко Дамянов: Пристъпваме към следната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за народните съвети.

Има думата докладчикът на законодателната комисия.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за народните съвети.

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни със заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 1. Първото изречение на чл. 1 се изменя, както следва: «Окръжните и околийските народни съвети, градските и селските общински народни съвети са органи на държавната власт.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 2. В чл. 2 се прибавя като първа алинея: «Окръжните съветници се избират по един на 7.500 жители и на остатъци по-големи от 4.000 жители, но броят им не може да бъде по-малък от 55 и по-голям от 115.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 3. В чл. 4 след думата «единици» се заличават думите след нея и се прибавят думите «подчинени непосредствено на съответните окръжни народни съвети».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 4. Точката в края на алинея първа на чл. 5 става запетая и се прибавят думите «предложен чрез съответния окръжен народен съвет с мнението на последния.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 5. В началото на чл. 7 и на чл. 10 се прибавят думите «окръжните и».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 6. Нъм чл. 12 се прибавя нова алинея: «В съставните общини, където броят на избраните народни съветници от съответните населени места се окаже недостатъчен да попълни пълномощническите места, народният съвет може, с одобрението на съответния околийски народен съвет, да назначи за пълномощници и лица, които не са съветници.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 7. В чл. 13, алинея втора, думите «на околийските» се заменят с думите, «на окръжните, околийски».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 8. Алинея втора на чл. 14 се изменя така: «Окръжните и околийските народни съвети, най-малко един път през годината, на публично събрание, дават отчети пред населението за извършеното от тях. На събранието на окръжните народни съвети се поканват представители на околийските народни съвети в окръга и на обществените организации, а на събранията на околийските народни съвети — представители на общинските народни съвети в околията и на обществените организации.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 9. В чл. 21 думите «а на околийските народни съвети и градските народни съвети, приравнени към околии» се заменят с думите «а на окръжните народни съвети».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 10. В чл. 23, алинея първа, след думата «управи» се прибавят думите «окръжните всеки три месеца». След думите

«околийските и» думите «Приравнените към тях градски съвети» се заличават, като вместо тях се прибавят думите «градските народни съвети, подчинени непосредствено на съответните окръжни народни съвети».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 11. В чл. 29 думите «или околията» се заменят с думите «околията или окръга».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 12. В чл. 38 думите «по решение болшинството от избирателите» се заличават.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 13. След чл. 41 се прибавя следният нов член: «41а. Управата на окръжния народен съвет се състои от председател, двама подпредседатели, секретар и от 5 до 7 члена.

По мотивиран доклад на окръжния народен съвет Президиумът на Народното събрание може с указ да разреши да бъде увеличен съставът на управата.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 14. В чл. 43, алинея шеста, след думата «софийски» се прибавя думата «градски».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 15. В чл. 47, алинея трета, след думите «председателя на» се прибавя думата «окръжния», а след думите «интереси в» се прибавя думата «окръга».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 16. В чл. 50, алинея втора, след думите «управите на» се прибавят думите «окръжните и». След думите «Съвети и» думите «приравнените към тях градски съвети» се заличават, като вместо тях се прибавят думите «градските народни съвети, подчинени непосредствено на съответните окръжни народни съвети».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 17. В чл. 57 след думите «при управите на» се прибавят думите «окръжните и».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 18. В чл. 60 след думите «в отделни» се прибавя думата «окръзи».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

«§ 19. В чл. 62, алинея първа, след думите «при управите на» се прибавя думата «окръжните».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за избиране на народни съвети и на съдебни заседатели за местните народни съдилища.

Има думата докладчикът,

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за избиране на народни съвети и на съдебни заседатели за местните народни съдилища.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни със заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 1. Алинея първа на чл. 5 се отменя.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 2. В чл. 12, алинея втора, след думите «на лицето» се прибавят думите «ако то живее на посочения адрес».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 3. Чл. 16 се изменя така:

«Всяко населено място до 1.000 жители съставя една избирателна секция. Населено място, което има повече от 1.000 жители, се разделя на толкова избирателни секции, колкото пъти числото 1.000 се съдържа в броя на населението му. Остатък по-голям от 500 образува отделна секция, а по-малък от 500 се разпределя между останалите секции. По решение на управата на околийския народен съвет може да се образуват секции с по-малко от 1.000 и повече от 1.500 жители.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 4. В чл. 18 числото «2.000» става «1.000».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 5. В чл. 19 запетайката след думите «деня на избора» става точка и думите след нея се заличават.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 6. В чл. 21, алинея първа, след думите «избирателни комисии» се вмъкват думите «окръжна — за всеки административен окръг».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 7. Създава се нов член 21а със следния текст: «Окръжните избирателни комисии за избор на окръжни народни съвети се състоят от: председател, заместник-председател, секретар и 10-15 членове и се утвърждава от Президиума на Народното събрание не по-късно от 50 дни преди избора».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 8. Създава се нов чл. 21б със следния текст:

«Окръжните избирателни комисии:

а) ръководят изборите в района на своя избирателен окръг, нагътствуват избирателните комисии и други длъжностни лица и учреждения, натоварени с работа по провеждане на изборите, проверяват дейността им и бдят за точното изпълняване на закона;

б) следят за своевременното и правилно съставяне на избирателните списъци и тяхното оповестяване;

в) разглеждат жалби срещу неправилните действия на околийските избирателни комисии в окръга и издават по тях окончателни решения;

г) утвърждават и оповестяват кандидатните листи за окръжните и околийските народни съвети;

д) набавят избирателни пликосе, протоколи и други изборни книжа и се грижат за правилното им разпределение между околийските избирателни комисии в окръга;

е) проверяват изборните книжа, установяват резултата от изборите, провъзгласяват избраните окръжни народни съветници, издават удостоверения на избраните и предават изборните книжа на управата на окръжния народен съвет.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 9. В чл. 23, буква «д», думите «околийските и общински» се заменят с думата «общинските».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 10. В членове 25 и 27 буква «ж» се отменя.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 11. Чл. 28 се изменя така:

«Секционните избирателни комисии се състоят от председател, двама членове и секретар и се утвърждават от управата на околийския народен съвет и градските народни съвети, подчинени непосредствено на съответните окръжни народни съвети, а тя за гр. София — от управата на Софийския градски народен съвет, поне един месец преди изборния ден».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 12. Буква «б» на чл. 29 се отменя.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 13. В чл. 31, алинея първа, думите «околийските избирателни комисии и приравнените към околийските — градски комисии» се заменят с думите «окръжните избирателни комисии», а по-долу думата «околията» се заменя с думата «окръга».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 14. В чл. 32, алинея първа, след думите «кандидатни листи по» се вмъква думата «окръжни».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 15. В чл. 33, алинея първа, след думите «пред съответната» се поставя думата «окръжни».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 16. В чл. 34, алинея първа, думите «и околийски» се заменят с думите «околийски и окръжен».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 17. В чл. 36 алинея трета се изменя както следва:

«Градските, районните и селските общински избирателни комисии изпращат тези книжа на околийската избирателна комисия, а тази последната изпраща книжата, отнасящи се до кандидатите за околийски и окръжни народни съветници — на окръжната избирателна комисия. Окръжната и околийската избирателна комисия, след като съберат доказателства по възраженията по какъвто и да било начин, се произнасят по утвърждаване на кандидатурите, което трябва да стане най-късно 7 дни преди избора».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 18. В членове 38, алинея втора, 39 и 49 думите «избирателното място» и «изборното място» се заменят с думите «избирателната секция».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

§ 19. В чл. 47, алинея първа, думите «който го пуска в кутията, след като поставя втори подпис от другата страна на плика» се заменят с думите «който, след като провери, че избирателят връща получения от него плик, предава го на избирателя, който сам го пуска в избирателната кутия».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)
«§ 20. Членове 54 и 56 се отменят.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 21. Чл. 64 се изменя така:
«Бюлетините са недействителни:

1. Когато в плик се намерят две или повече бюлетини от разни кандидатни листи и

2. Когато бюлетината не е напечатана или не е написана с мастило или на пишеща машина.

Ако в плик се намерят две или повече еднакви бюлетини, те се броят за една. Намерените в повече се унищожават.

Допуска се заличаване на отделни имена. Това не прави бюлетината недействителна.

Вписването на нови имена е недействително, а бюлетината се счита за действителна.

Недействителните бюлетини, след като се проверят, се пропират, подпечатват и се прилагат към протокола.

Действителните бюлетини също се пропират и подпечатват поотделно за всяка кандидатна листа.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 22. В чл. 65, т. 2, думата «бюлетини» се заменя с думите «гласове (недействителни бюлетини, празни пликосе, лозунги и др.)».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 23. В чл. 66, т. 10 се изменя така: «числото на намерените в избирателната кутия пликосе».

В т. 11 на същия член на края се прибавят думите «и колко гласове е получил всеки кандидат».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 24. Чл. 67, алинея първа, се изменя така:

«След подписването на протокола и пребронителния лист от комисията и проверителите един екземпляр от протокола се изпраща веднага чрез общинската избирателна комисия на местната управа, а от всички останали изборни книжа се образува за всеки избор по един пакет, който съдържа: избирателния списък, протокола, пребронителния лист, бюлетините, удостоверенията за гласуване, заявленията, тъжбите и др., ако има такива, и се изпращат чрез общинската избирателна комисия на околийската избирателна комисия, която от своя страна изпраща веднага на окръжната избирателна комисия пакета, съдържащ книгата за окръжния народен съвет.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 25. Алинея първа на чл. 68 се изменя така:

«На другия ден окръжната, съответно околийската избирателна комисия, в публично заседание проверява протоколите на избирателните комисии».

В същия член, алинея втора и трета, думата «околийската» се заменя с думите «окръжната, съответно околийската».

В същия член, т. 4, думата «бюлетини» се заменя с думата «гласове».

В същия член, т. 5, на края се прибавят думите «и за всеки кандидат поотделно».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 26. В чл. 69, алинея първа, думата «околийската» се заменя с думите «окръжната, съответно околийската», а думите във второто и третото изречение «числото на мандатите», «числото на мандатите плюс единица» и «числото на мандатите плюс 2 единици» се заменят съответно с думите «числото на мандатите плюс единица», «числото на мандатите плюс 2» и «числото на мандатите плюс 3».

В последната алинея на същия член думата «народния» се заменя с думите «съответния народен», а думите «и съобщава на кандидатите за избрането им» се заменят с думите «а изборните книжа — в управата на окръжния и околийския народен съвет».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 27. След чл. 69 се прибавя нов чл. 69-а:

«В случаите, когато е имало само една кандидатна листа, ако тя е получила по-малко от половината от общо подадените гласове, изборът се счита за несполучлив. В такъв случай Президентът на Народното събрание насрочва нов избор най-късно след един месец.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«§ 28. В чл. 70 думите «околийските народни съвети и на градските, приравнени с околийски» се заменят с думите «окръжните народни съвети».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«Преходни разпоредби

§ 29. В случай на едновременно провеждане на избори за народни представители и за народни съвети важат и следните разпоредби:

1. При тия избори действуват избирателните комисии, предвидени в закона за избиране на народни представители, а така също и окръжната избирателна комисия с правата и задълженията по настоящия закон.

2. При тия избори важат сроковете по закона за избиране на народни представители.

3. Изборите за народни представители стават по окръзи, като броят на кандидатите за всеки окръг се определя с указ от Президенту на Народното събрание.

4. Пакетът по чл. 68 от закона за избиране на народни представители се изпраща на окръжната избирателна комисия, а останалите изборни книжа по чл. 72 — на управата на окръжния народен съвет.

5. Действията, предвидени в членове 42, 69 и 70 от закона за избиране на народни представители, се извършват от окръжната избирателна комисия.

6. Съобщенията по чл. 42, алинея последна, от закона за избиране на народни представители се прави на управата на окръжния народен съвет.

7. Избирателните околии по членове 40 и 70 от същия закон се заместват с избирателни окръзи.

8. Заявлението по чл. 39, алинея първа, от същия закон се подава до съответната окръжна избирателна комисия.

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към последната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение на закона за устройство на народните съдилища.

Моля докладчика да го докладва.

Докладчик Христо Лилков (зв): (Чете)

«ЗАКОН

за изменение на закона за устройство на народните съдилища».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни със заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Христо Лилков (зв): (Чете)

«§ 1. Алинея трета на чл. 7 се изменя така:

«Съдиите от окръжните съдилища се избират от окръжните народни съвети за срок от 5 години. Когато в района на окръжния съд се включват населени места от различни окръзи, министърът на правосъдието определя всеки окръжен съвет колко съдии избира според числото на населението от всеки окръг, включено в района на съда.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Христо Лилков (зв): (Чете)

«§ 2. Второто изречение на чл. 20, алинея първа, се изменя така:

«Съдебните заседатели при окръжните съдилища се избират от окръжните народни съвети, а тия при околийските съдилища — от околийските народни съвети.»

Алинея втора на същия член се изменя така:

«Числото на съдебните заседатели на всеки окръжен и околийски съд, които се избират от съответните народни съвети, се определя от министъра на правосъдието съобразно числото на населението, включено в района на съда.»

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 2 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Христо Лилков (зв): (Чете)

«§ 3. Навсякъде в закона думите «областен», «областният» и «областните» се заменят съответно с думите «окръжен», «окръжният» и «окръжните».

Председател Райко Дамянов: Ония народни представители, които са съгласни с § 3 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

С това, другари и другарки народни представители, дневният ред за днешното заседание е изчерпан.

Другарки и другари народни представители! Избраното на 27 октомври 1946 г. Велико народно събрание завършва своя мандат и своята работа. Пред него бяха поставени големи исторически задачи за разрешаване.

Нашият незабравим учител и вожд др. Георги Димитров беше набелязал три много важни задачи за изпълнение от Великото народно събрание.

Първата и най-важна задача бе да изработи и приеме нова Конституция. Конституцията на нашата Народна република. На 4 декември 1947 г. Великото народно събрание прие новата, Димитровската конституция.

Станалите коренни изменения в политическия и стопанския живот на нашата страна след 9 септември се оформиха в Конституцията. С нейното приемане рухнаха надеждите на реакцията у нас, на антинародната предателска алегтура на чуждите империалисти, на реставраторите на фашисткото минало. Разчисти се пътят за построяване основите на социализма у нас.

«Тая прекрасна Конституция — каза др. Георги Димитров — е написана с кръвта на нашия героичен и свободлюбив народ, пролята в дългогодишна борба против монархо-фашистката и буржоазна тирания. При режима на новата Конституция няма място за грабителите на плодовете на народния труд. Осветява се принципът «който не работи, който не се занимава с общественно-полезен труд, не трябва и да яде».

Новата Конституция затвърдява принципите на народната демокрация, разчиства пътя за общественото развитие на нашата страна, което ще доведе до окончателно унищожение на всички остатъци от капиталистическата експлоататорска система, до освобождаване на трудещите се от всякаква експлоатация, т. е. до пълно премахване на експлоатацията на човек от човека».

Втората задача, поставена от др. Георги Димитров пред Великото народно събрание, бе да приведе в хармония нашето стопанско, социално, културно и друго законодателство с постановленията и духа на новата Конституция.

За изпълнение на тази задача, по предложение на Правителството на Отечествения фронт, Великото народно събрание гласува 241 нови закони, 120 изменения и допълнения на съществуващи закони и 90 законодателни предложения.

Гласуваните закони от Великото народно събрание за национализацията на основните отрасли от промишлеността, на банките, застрахователното дело, за изкупуването на едрия земеделски инвентар и други мероприятия, извършени въз основа на Димитровската конституция, лишиха капиталистите от средствата за експлоатация на трудещите се и същезременно освободиха нашата страна от икономическа и политическа зависимост от чуждестранния монополистически капитал и осигуриха успешното социалистическо строителство, което е едно от най-важните условия за обезпечаване националната независимост и държавния суверенитет на нашата родина.

Предложените и гласувани от Великото народно събрание закони в областта на земеделието утвърдиха принципа «земята да принадлежи на тези, които я обработват» и откриха пред трудещите се селяни единствения път, по който може да се постигне решителен подем в селското стопанство и коренно подобрене в благосъстоянието на бедните и средните селяни — пътя на кооперативното обработване на земята.

Председател: **РАЙКО ДАМЯНОВ**

Подпредседател: **Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ**

Гласуването на закона за народните съвети и този за избиране на народни съветници и съдебни заседатели представлява друга голяма крачка напред за по-нататъшното укрепване на народно-демократичната власт като форма на пролетарската диктатура.

Великото народно събрание с пълно единодушие одобри и ратифицира сключените от нашето Правителство договори за сътрудничество, приятелство и взаимна помощ с нашия двоен освободител Съветския съюз и страните с народна демокрация, които станаха крайтъглен камък на нашата външна политика и могъщ фактор за стопанското и културно развитие на нашата страна.

Огромно значение за запазване суверенитета и осигуряване разцвета на нашата страна има всестранината безкористна помощ на могъщия Съветски съюз.

Третата задача на Великото народно събрание бе да изработи и приеме държавния народостопански план за възстановяване и развитие на нашето народно стопанство.

«Национализацията на индустрията — казваше др. Георги Димитров — е най-революционното мероприятие в стопанството, което окончателно утвърди плановото развитие на нашата страна по пътя на социализма.»

На тая основа Великото народно събрание прие двегодишния и петгодишния стопански планове, чието изпълнение се поде от трудещите се с невидан ентузиазъм и самоотвержен творчески труд за построяване основите на социализма чрез индустриализация и електрификация на страната и коопериране и машинизиране на селското стопанство.

За успешното изпълнение на държавния стопански план трудещите се у нас широко използват богатия опит на социалистическото строителство в братския Съветски съюз.

Великото народно събрание работи при сложна международна обстановка, при силно изострена класова борба вътре в страната, при бесни атаки от страна на империалистите. И въпреки неимоверните трудности, то изпълни с чест възложените му от нашия народ отговорни задачи. Това се дължи на факта, че законодателната дейност на Великото народно събрание бе винаги безрезервно подкрепяна от работниците и трудещите се селяни, от трудовата интелигенция и занаятчиите, обединени в Отечествения фронт, начело с Българската комунистическа партия; това се дължи, другари и другарки народни представители, на нашето народно Правителство и преди всичко на мъдрото ръководство на великия син на работническата класа — безсмъртния вожд и учител на българския народ и вдъхновен строител на нашата Народна република др. Георги Димитров. (Всички стават и продължително ръкопляскаат)

Народните представители след закриването на Великото народно събрание, отивайки си по места, трябва да се отдадат на неуморна работа, на самоотвержен творчески труд за изпълнение на своя патриотичен дълг, за укрепване на народно-демократичната власт, за вечна и неделима братска дружба с великия Съветски съюз, против подпалвачите на нова световна война и техните агенти — гнусните националисти, шпиони и дезертьори от фронта на мира и социализма от типа на титовци и трайковостовци, за довеждане докрай великото дело, което ни завеща безсмъртният наш учител и вожд др. Георги Димитров — построяването на социализма в нашата страна. (Бурни ръкопляскания)

Да живее нашето народно Правителство начело с др. Васил Коларов! (Всички стават и продължително ръкопляскаат)

Да живее Народната република България! (Останали прави, всички продължително ръкопляскаат)

Да живее могъщият Съветски съюз начело с вожд и учителя на цялото прогресивно човечество — великия Сталин! (Бурни и продължителни ръкопляскания)

Обявявам третата извънредна сесия за закрыта.

(Закрита в 13 ч. 5 м.)

Секретари: **ПЪРВА ДИМИТРОВА**
ТОДОР ТИХОЛОВ

Началник на Стенографското отделение: **ТОДОР АНГЕЛИЕВ**